

Slovenski VESTNIK

LETNIK XXXVII

CELOVEC, PETEK, 19. MAREC 1982

ŠTEV 11 (2062)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celeletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

„Naše delo naj prispeva ohranjanju in krepitvi življenjske bitnosti koroških Slovencev“

Letos se koroški Slovenci spominjamo pomembnih dogodkov iz svoje zgodovine. Pred štiridesetimi leti, 14. in 15. aprila 1942, so nacisti pregnali z domačij in odgnali v taborišča v notranjost rajha 186 družin. Poleti pa bo minilo 40 let, ko so Johan Županc, Stane Mrhar in Karel Prušnik organizirali na Koroškem prva žarišča odpora proti nacizmu, prve odbore Osvobodilne fronte. Dne 25. avgusta 1942 so na Robežah v prvem boju s partizani na Koroškem oholi SS-ovci pokazali pete pred slovenskimi vojaki, pred borci slavnega Kranjčevega bataljona. Še istega leta je nastala prva koroška partizanska enota, prva koroška četa pod Peco, v katero se je po pobegu pred aretacijo prve dni decembra 1942 vključil Karel Prušnik in postal koroški partizan Gašper.

Tako je dejal znani koroški borec Pavle Zaucer-Matjaž na torkovi prireditvi v Ravnah na Koroškem (glej še posebno poročilo), kjer je

roškega človeka za njihove socialne in narodne pravice. V vseh povojnih letih je pisal o ljudeh iz kmečkih, delavskih in intelektual-

Govornik je spomnil, kako so koroški politiki in znanstveniki zasnovali teorijo in prakso germanizacije, da bi v eni sami generaciji uničili in iztrebili slovenski živelj na Koroškem. Najbolj zagnani izvajalci te genocidne zamisli so postali vojni zločinci, ko so v času nacizma krvavo izvajali fizični genocid nad slovenskim, domorodnim prebivalstvom. Njihovi duhovni nasledniki še danes dajejo ton in usmerjajo germanizacijske oblike in pritiske v vsem javnem življenju na Koroškem. Pa tudi tristrankarski sporazum o politiki do koroških Slovencev je le ena, vendar danes odločujoča oblika protislovenske dejavnosti.

Posebej je tovariš Matjaž prikazal namen in vsebino Gašperjeve bralne značke ter dejal, naj bi današnji mladi bralci te značke jutri postali pobudniki in organizatorji najrazličnejših oblik pomoči matičnega naroda koroškim Slovencev na kulturnem, gospodarskem in družbenopolitičnem področju, pri utrjevanju njihove narodne zavesti ter pri širjenju tesnih in živih vezi matičnega telesa s slovensko narodno skupnostjo na Koroškem. „Gašperjevi Gamsi na plazu bodo pri tem osnovno berilo, bodo vabilo in klic mlademu rodu, da si bo ob branju in študiju domoljubne, družboslovne literature o Koroški in o koroških Slovenceh zavzelo nabitral znanje in vednost o zgodovinski poti in usodi Slovencev na Koroškem.“ je naglasil govornik. „Vse, kar smo, kar delamo in kar bomo delali za ohranjanje Gašperjevega spomina, naj prispeva našemu prvinškemu namenu — ohranjanju in krepitvi slovenske besede, slovenskega duha in življenjske bitnosti koroških Slovencev.“



ob drugi obletnici smrti Karla Prušnika-Gašperja tudi naglasil, da spomin na te zgodovinske dogodke ohranjamo z Gašperjevim imenom, ki je postalo simbol in legenda koroškega partizanstva in protifasističnega boja na Koroškem. V svojem govoru je tovariš Matjaž prikazal, kako živ je spomin na Gašperja in preko njega na partizanski boj proti fašizmu. Že za prvo obletnico Gašperjeve smrti je njegova knjiga „Gamsi na plazu“ izšla v treh jezikih, ob drugi obletnici pa smo dobili Gašperjevo bibliografijo, ki je izčrpen in popoln pregled njegove obsežne publicistične dejavnosti in obenem vsebuje tudi pregled vsega, kar so doslej drugi pisali o njem.

„Gašper ni delal in ni pisal zaradi lastne pisateljske uveljavitve, temveč je pisal z namenom, da ohranja in razvija revolucionarne tradicije boja koroških Slovencev,“ je poudaril tovariš Matjaž. „Bil je vedno sredi med svojimi ljudmi in je pristno živel z njimi. Doživljal je z njimi vse te dogodke ter delil z njimi tegobe in nadloge. Gašper je pisal preprosto, brez praznega leporečja, o svojih soborcih, sodelavcih in sodeželanah, o majhnih, na videz manj pomembnih dogodkih. Vsak njegov članek, vsak stavek pa dlha prepričevalno in pristno, ujame utrip življenja in dokazuje, da so velika dejanja v času pomembnih obdobij naroda sestavljena iz deleža in prispevka majhnih ljudi, neštetih nosilcev boja ko-

nih sredin koroške narodne skupnosti, o nosilcih povojnega boja koroških Slovencev. Z njegovim publicističnim peresom in navdihom postajajo vsi ti majhni, preprosti ljudje iz množice veliki soustvarjalci zgodovine svojega slovenskega naroda na Koroškem.“

Odložitev madridskega sestanka

naj bi zagotovila možnosti za obnovev konstruktivnih pogajanj

Kakor smo kratko poročali že v zadnji številki, je bila madridska konferenca o evropski varnosti in sodelovanju prejšnji teden preložena do jeseni. Vzrok je bil — kakor znano — „spor“ med obema velesilama in blokoma, ki je nastal zaradi poljske krize ali „evropske tragedije“, kakor mnogi imenujejo dogodek na Poljskem. Omenjeni spor je preprečil nadaljevanje konstruktivnih pogajanj in ko so se izjalovila vsa prizadevanja, da bi našli izhod iz slepe ulice, so se raje odločili za odložitev konference.

V tej časovno omejeni preložitvi sestanka politični opazovalci vidijo manjše zlo, kajti v nasprotnem primeru bi se gotovo nadaljevalo kosanje med velesilama in blokoma, ki je že v zadnjih tednih potekalo povsem v duhu hladne vojne. Pri tem je bil brez dvoma razvoj dogodkov na Poljskem povod, vendar ne edini vzrok. Poljska kriza je sicer podžgala strasti velesil in zaostri krizo zaupanja v odnosih med Vzhodom in Zahodom. Toda poljski primer je le najnovejša in do slej najhujša epizoda v krizi med obema blokoma, ki je že zdavnaj sprožila zastoj in povzročila nazadovanje politike popuščanja.

Na madridskem sestanku in tudi na drugih ravneh se namreč postavlja na dnevni red tudi vprašanje splošnih odnosov med Vzhodom in Zahodom. Videti je, da se naglo začena novo obdobje teh odnosov, ki bi ga lahko imenovali „pojaltovske“ obdobje, njegovo vsebino pa narekuje množica novih dejstev v vojaški teh-

niki in gospodarskih odnosih ter osvobodilne težnje narodov in okrepljena prizadevanja človeštva, da bi živelo v miru. V tem sklopu seveda dobivajo poseben pomen tudi razprave o tem, kako je danes z veljavnostjo jaltškega sporazuma, ki je na koncu druge svetovne vojne vtisnil pečat razdelitve Evrope na vplivna območja velikih sil. Vzhod poudarja, da je helsinki spoznam potrdil jaltški dogovor, kar naj bi pomenilo tudi potrditev vplivnih območij. Tudi Zahod ne zanika vrednosti Jalte, ko zagovarja „mirne spremembe“ — seveda le v primerih, kjer bi „spoštovanje volje ljudstva, kar zadeva izbiro sistema“, šlo v njegovo korist. Sklicevanje na to načelo v primeru Poljske prav v trenutku, ko postaja čedalje očitnejše nasilno utrjevanje ameriškega vpliva v Gvatemali, Salvadorju in drugih državah, pač dovolj jasno kaže, da tudi Ameriki v resnici ni do tega, da bi dejansko zmagal duh helsinkiškega procesa, katerega cilj sta vendar svoboda in neodvisnost vseh narodov, ne pa njihovo uklepanje v blokovske sponde.

Ko so prejšnji teden sklepali o preložitvi madridske konference, je prevladovalo upanje, da bo do jeseni uspelo zagotoviti ugodnejše možnosti za obnovev konstruktivnih pogajanj. Pri utiranju takemu razvoju pa bodo morale glavno vlogo brez dvoma odigrati nevturalne in nevtrščene države, ki so prav v Madridu s svojo manifestacijo solidarnosti in sodelovanja opozorile na nastajanje nove „pozitivne identitete“ v evropskih političnih odnosih.

Ob drugi obletnici smrti Karla Prušnika-Gašperja smo se poklonili njegovemu spomenu



Ta teden sta minili dve leti, odkar je umrl znani in zaslužni koroški revolucionar in partizan Karel Prušnik-Gašper. Ob tej priložnosti so predstavniki Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Zveze koroških partizanov obiskali Gašperjev grob na pokopališču v Kotmari vasi, kjer so položili vence in se tako poklonili njegovemu spomenu.

V študijski knjižnici na Ravnah na Koroškem pa so za obletnico Gašperjeve smrti 16. marca v okviru slovesnosti, ki so se je poleg domačinov in soborcev udeležili tudi Gašperjevi svojci ter predstavniki Zveze slovenskih organizacij in Zveze koroških partizanov, odprli razstavo o življenju in delu revolucionarja Karla Prušnika. Istočasno so predstavili posebno številko Vestnika koroških partizanov, ki vsebuje tudi bibliografijo Prušnikovega publicističnega dela. Ta dan so priredili tudi seminar za mentorje Prušnikove bralne značke, na večerni slovesnosti pa so podelili še domicilno listino bralni znački Karla Prušnika-Gašperja kulturnim forumom ravenske občine in odboru koroških partizanov.

Boj za globalno zaščito slovenske narodne manjšine v Italiji

Slovenska narodnostna skupnost v Italiji doživlja trenutno novo in morda tudi usodno obdobje v svojem dolgoletnem boju za doseg svoje globalne zaščite. Ko se je v pristojni senatni komisiji v Rimu po toliko letih pričakovaneja končno le začela razprava o predloženih zakonskih osnutkih za zaščito manjšine, so Slovenci to pozdravili kot pozitiven premik. Vendar pa so bili v istem trenutku konfrontirani tudi z novo zaskrbljenostjo, da se reševanje njihovih življenjskih vprašanj ne bi končalo z zakonitvijo pravnih norm in določil, ki bi manjšini prinesle namesto pričakovane zaščite nadaljnjo nevarnost diskriminacije in asimilacije.

Taj zaskrbljenosti dajejo Slovenci v Italiji izraza v številnih izjavah, pro-

testih in pismih, ki jih s svojih prireditelj pošiljajo pristojnim dejavnikom v deželi in predvsem v Rimu. Zahtevajo nedeljivo in enako varstvo za Slovence v Italiji, kakor je to urejno za druge narodnostne manjšine, zlasti za južne Tirolce. Poudarjajo, da se naj upoštevajo enake naravne in neodtujljive pravice do jezika in do izobrazbe v materinščini brez diskriminacij in omejevanj. Pričakujejo, da bo sprejeti zakon predvideval enako zaščitno raven vseh Slovencev, živčih v Furlaniji-Juljski krajini, in sicer tako na jezikovnem, šolskem, kulturnem, gospodarskem in drugih področjih. Pri tem je brez dvoma pozitivno dejstvo, da jih v njihovih prizadevanjih podpirajo lokalni forumi vseh naprednih strank, kjer očitno vedno bolj prodira spoznanje, da je boj za narodnostne pravice del boja za splošno demokratizacijo.

V borbi za doseg narodnostnih pravic pa je slovenska manjšina v Italiji deležna vsestranske podpore predvsem ljudi s strani matičnega naroda. Tako je te dni v Ljubljani zasedala komisija za mednarodne odnose skupščine SR Slovenije, ki je obravnavala aktualna vprašanja odnosov s Italijo v luči realizacije osimskih sporazumov. V tem sklopu je komisija s posebno pozornostjo obravnavala položaj in vlogo slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Menila je, da imajo narodnostne skupnosti neprecenljivo vlogo pri povezovanju, zbljevanju in razvoju sodelovanja med sosedi, vendar to funkcijo lahko opravljajo le v pogojih nacionalne enakopravnosti in vsestranskih možnosti za svoj nadaljnji razvoj.

Komisija se je zavzela za čimprejšnje sprejetje zakona o globalni zaščiti slovenske narodnostne skupnosti v Italiji kot uresničitev določb osimskih sporazumov in notranjih ustavnih določil. „Pričakujemo,“ je rečeno v poročilu o seji komisije, „da bo zakon formuliran in sprejet v sodelovanju s samo narodnostno skupnostjo, zaščita pa naj zajema vse Slovence na vseh območjih, kjer živijo, ne glede na njihovo število. Le na ta način je mogoče zaščititi nadaljnji razvoj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in ji omogočiti, da bo lahko odigrala tisto vlogo v naših medsebojnih odnosih, ki je potrebna in ki jo pričakujemo.“

POSVET KRAJEVNIH ODBOROV ZSO:

Naše narodno prizadevanje

mora sloneti na tesni povezavi med organizacijami in ljudstvom

Kakor smo v našem listu že ponovno poročali, je Zveza slovenskih organizacij na Koroškem v zadnjem času osnovala v nekaterih krajih posebne Krajevne odbore ZSO, medtem ko so v nekaterih drugih krajih v teku priprave za ustanovitev takih odborov. Da bi v širšem krogu razpravljali o namenu takih odborov ter ocenili dosedanje delo že obstoječih krajevnih celic, je ZSO minulo soboto priredila v Kulturnem domu Danica v Šentprimozu poldnevni posvet, na katerega je povabila tako člane že delujočih krajevnih odborov, kakor tudi zastopnike iz tistih krajev, kjer krajevne odbore še nameravajo osnovati.



Prvi del posveta je veljal posebej krajevnim odborom ter je bilo pri tem izbrano govora o tem, kaj je narekovalo potrebo takih odborov, kako so začeli nastajati in razvijati svojo dejavnost in kako bi morali svoje delo razvijati v bodoče. Tukaj je treba poudariti, da so krajevni odbori začeli nastajati predvsem iz potrebe po stalni in čim tesnejši povezavi med ljudmi na terenu in centralo v Celovcu. Pri tem so igrale veliko vlogo ponavljajoče se kritike, da so osrednje organizacije premalo povezane s terenom; da je bila marsikatera akcija sprožena in tudi izvedena le na centralni ravni, medtem ko je bila „baza“ pogosto puščena ob strani. Vendar pa je pri vsaki akciji potrebno, da ima osrednja organizacija oporo v ljudstvu, kar potrjuje praksa: Kjer smo prisotni, smo napredovali, drugod smo nazadovali — tako se je glasila ocena. In v tem je gotovo nekaj resnice, kajti celotno dogajanje v krajih in občinah je tesno povezano z našo narodnostno borbo in kjer

nismo prisotni, tam gre razvoj pač mimo nas.

Na takih ocenah temelji tudi zaključek, da moramo posvečati skrb še posebno tistim krajem, v katerih dejavnosti krajevnih odborov in društev ni ali je še zelo šibka. Kot ena izmed konkretnih nalog krajevnih odborov je bilo poudarjeno in tudi temeljito pojasnjeno vsakodnevno prizadevanje za enakopravno uveljavljanje slovenskega jezika na občinski, krajevni in deželni ravni. Sicer pa so na široko pahljačo nalog in dejavnosti na krajevni ravni opozorila poročila že delujočih krajevnih odborov, ko je lok segal od aktivnosti v občinskih zastopstvih, krajevnih društvih, zadrugah in drugih ustanovah preko mladinskega dela, otroškega varstva in šolstva do najrazličnejših panog gospodarskega prizadevanja. Govora je bilo o uspehih in o težavah; o nalogah in problemih, ki jim morajo posvečati skrb predvsem na krajevni ravni; pa tudi o oblikah pomoči, ki jo mora krajevnim odborom pri tem nuditi centrala. In

vse to je bilo strnjeno v ugotovitvi, da bi naj krajevni odbori zajemali in predstavljali celovitost problematike našega človeka, zato bi morali v smislu frontovske širine združevati vse zdrave narodne sile.

Drugi del posveta je bil namenjen pregledu trenutnega narodno-političnega položaja, ki je bil prikazan in obravnavan v sklopu splošnega dogajanja v svetu, saj je boj za narodnostne pravice del široke mednarodne borbe vseh demokratičnih sil za pravičnost, enakopravnost, svobodo in mir. V tem okviru je govor stekel predvsem tudi o odnosih med sosednjimi državami in o mestu ter vlogi narodnostnih manjšin v teh stikih. Govora je bilo o bližnjem obisku avstrijskega predsednika Kirchschrägerja v Jugoslaviji, kakor tudi o morebitnem bližnjem razgovoru med zvezno vlado in predstavništvom koroških Slovencev. Predvsem pa je razprava veljala vprašanjem v zvezi s členom 7 držane pogodbe, pri čemer je bilo ugotovljeno, da v zadnjih letih, odkar velja zakon o narodnih skupinah, praktično ni prišlo do nobenih bistvenih sprememb. Največja značilnost je trenutno v tem, da se moramo po dolgih letih boja za uresničitev člena 7 sedaj boriti proti ureditvi, ki jo na uradni strani imenujejo „izpolnitev člena 7“, medtem ko za nas taka rešitev ni sprejemljiva, dokler z zakonom, ki naj bi bil manjšini v zaščito, dejansko manjšini odrekajo pravice in kratijo enakopravnost.

Zato je bila poudarjena potreba nadaljnega boja za dejansko izpolnitev člena 7 ter so bile nakazane konkretne naloge na posameznih področjih naše dejavnosti. Prevladovalo je prepričanje, da bomo uspeli le s skupnimi naporji in z zaupanjem v lastno moč, pri čemer moramo imeti stalno pred očmi vsebino in pomen usodnih dogodkov pred 40 leti — pregnanstva in upora koroških Slovencev — ki se jih letos še posebej spominjamo.

Gadafijev obisk v Avstriji

Velik notranji- in zunanjepolitični odmev je povzročil prejšnji teden obisk predsednika libijskega revolucionarnega sveta Gadafija v Avstriji. Na povabilo avstrijske vlade se je Gadafi mudil štiri dni na Dunaju, kjer se je z avstrijskimi predstavniki pogovarjal zlasti o gospodarskem sodelovanju med obema državama, obenem pa tudi o trenutnem mednarodnem položaju in še posebej o položaju na Bližnjem vzhodu, ki velja za enega najnevarnejših žarišč današnjega sveta.

Po skoraj desetih letih je bil to prvi obisk libijskega voditelja v neki zahodni državi. Socialistična zvezna vlada in zlasti njen predsednik Kreisky sta bila takoj po napovedi obiska tarča številnih napadov iz vrst opozicijskih strank in meščanskega tiska. Kajti Muabar Gadafi velja za zastopnika radikalne in dosledne protiameriške in protionovinske politike na Bližnjem vzhodu ter za odločnega zagovornika pravic palestinskega naroda. Kot takšen je seveda trn v peti ZDA in Izraelu, ki vidita ravno v Gadafijevi politiki veliko oviro za svoje imperialistične težnje, ki merijo na uničenje palestinskega naroda in suverenosti držav na Bližnjem vzhodu, kjer si hočeta zagotoviti bogate zaloge surovin (zlasti nafte), pa tudi vojaška oporišča in politični vpliv. S tem namenom so skrbele ZDA za nastanek Izraela in tudi podpirajo njegovo ekspanzionistično politiko, v ta namen so spravile v svojo odvisnost deloma tudi Egipt.

Libijska politika, ki zastopa dosledno propalestinsko stališče in se zavzema za enotnost arabskih in afriških držav v svrhu obrambe njihove suverenosti, je zato postala glavni sovražnik ZDA v tem delu sveta. Z dolgotrajno propagando, ki so jo sprožile ameriška vojniška služba CIA in podobne organizacije, je uspelo napraviti Gadafija v zahodni javnosti za neke vrste diabolusa, za persona non grata, za tajnega šefa terorizma in podobno.

Vse te bajke je ob obisku Gadafija na novo oživila tudi večina tujkajšnjega tiska — seveda z dvojnimi nameni: po eni strani ponovno diskreditirati pravično politiko arabskih držav v palestinskem vprašanju, po drugi strani pa ofenzivno napasti zunanjo politiko sedanje avstrijske vlade, ki se vsaj deloma odvrta od slepega zagovarjanja vsega, kar prihaja iz centrov CIA in Reaganove administracije, ter se trudi za ožje sodelovanje tudi z blokovsko nevezanimi državami. To ni prišlo do izraza samo v številnih kolumnah meščanskih časopisov, ki so trdili, da sprejema Kreisky celo zločince ali celo največjega zločinca sveta, temveč tudi v izjavah opozicijskih politikov, ki so pokazali, da namesto varovanja suverenosti lastne države raje še naprej igrajo poslušne vazale ZDA

in ubogljive zagovornike njihove politike. Tukaj je prišlo tudi do izraza, kakšne načelne razlike obstajajo med socialdemokracijo in ljudsko stranko pri tolmačenju statusa avstrijske nevtalnosti.

Konkretnih rezultatov Gadafijevega obiska v Avstriji (še) ni videti. Na gospodarskem področju ni prišlo do večjih libijskih naročil, s katerimi gotovo ni računala samo Kreisky, temveč tudi združenje industrialcev in gospodarstva zveza, ki Gadafijevega obiska nikakor nista odklanjala tako agresivno kot njuni politični zastopniki pri ÖVP. Brez dvoma važen pa je pomen obiska za zunanjo politiko. Po gospodarski in politični izolaciji s strani zahodnega dela sveta je bila Libija prisiljena, da se močneje nasloni na Sovjetsko zvezo in tako hote ali ne hote krepil njen vpliv na Bližnjem vzhodu ter lastno gospodarsko in politično odvisnost od vzhodnega bloka, kar žarišča v tem delu sveta gotovo ni ohladilo. Da bi se ta enostranska odvisnost Libije omilila, bi bilo brez dvoma potrebno, da bi se evropske države odločile za tesnejše sodelovanje s to državo — in v tem pogledu je bil Gadafijev obisk v Avstriji gotovo tudi določen signal.

Pa tudi konkreten rezultat v interesu mednarodnega miru je bil že dosežen: na poti v domovino se je Gadafi po posredovanju kanclerja Kreiskega ustavil na Malti ter se tam srečal s predsednikom vlade in se z njim pogovarjal o medsebojnih problemih, ki tarejo Malto in Libijo zaradi nekkih sporov suverenskih pravic. Mintof in Gadafi sta se sporazumela, da hočeta ta vprašanja reševati po mirni poti in da bosta priznala sklep mednarodnega sodišča v Haagu, ki naj bi proučilo ta problem.

Veliko mero arogance pa so pokazali Američani: zvesti svoji namišljeni vlogi svetovnega šerifa, ki bi jo rad igral Reagan, je bil avstrijski ambasador v Washingtonu takoj citiran v zunanje ministrstvo na „raport“, da bi poročal in „pojasnil“ avstrijsko stališče glede Gadafijevega obiska. Pri tem je očitno šlo predvsem tudi za nekoliko „ostrejšo“ oceno, ki jih je med svojim bivanjem na Dunaju podal Gadafi o politiki Amerike in njenega predsednika (kjer menda tudi primerjav s Hitlerjem ni manjkalo).

Sicer pa celotna v avstrijskem in mednarodnem tisku sprožena histerija zaradi Gadafijevega obiska očitno avstrijskega prebivalstva ni preveč motila: po neki raziskavi mnenja o Gadafijevem obisku se je menda 53 odstotkov vprašancev izreklo za ta obisk, kar brez dvoma pričra o določeni politični zrelosti avstrijskega prebivalstva — vsaj v tem konkretnem vprašanju.

tra-ter.

OD 22. DO 28. MARCA V LJUBLJANI:

21. mednarodni sejem „ALPE-ADRIA“

V duhu tedna mednarodnega sodelovanja bo prihodnji teden potekal v Ljubljani tradicionalni mednarodni sejem „Alpe-Adria“, ki bo že enainvajsetič prirejen na Gospodarskem razstavišču, s spremeljajočimi prireditvami pa imel odsev na celotno mesto. Ta sejemska prireditev namreč že od vsega začetka ni le gospodarska razstava v ožjem pomenu, marveč je to vsakoletna manifestacija, porojena iz želje po dobrih sosedskih odnosih na območju Alp in Jadrana in kot taka zajema najrazličnejša področja, kjer se navezujejo in utrjujejo prijateljski odnosi med sosedi.

Osrednji del tedna mednarodnega sodelovanja je seveda mednarodni sejem „Alpe-Adria“, na katerem bo tudi letos sodelovalo lepo število domačih in tujih razstavljalcev — lani jih je bilo nekaj nad 500 iz 16 držav in vsaj toliko jih pričakujejo tudi letos. Kolektivne razstave bodo imele poudarek na turizmu ter bodo organizirane spet v okviru vsakoletne prireditve z naslovom „Človek in prosti čas“. Tukaj bo prikazano vse tisto, kar naj bi služilo koristnemu in zabavnemu koriščenju prostega časa. Pod skupnim geslom „Izberl, naredi, prihrani in nauči se“ bodo zastopana razna področja, kot so na primer navtika, kamping, karavaning, slika-zvok, vse za dom, šport, turizem, rekreacija in podobno.

Poleg sejma v ožjem smislu pa bodo v Ljubljani v tednu mednarodnega sodelovanja tudi še druge prireditve, med njimi razna strokovna posvetovanja, razstave itd. Predvsem pa bo Ljubljana demonstrirala svojo gostoljubnost: obogatena bo kulinarčna in kulturna ponudba, VINOTEKA Gospodarskega razstavišča pa bo v tednu sejma predstavila več kot 300 vrst izbranih jugoslovanskih vin.

Tako bo vsestransko poskrbljeno, da bodo prišli na svoj račun vsi številni obiskovalci od blizu in daleč, ki bodo obiskali Ljubljano v tednu mednarodnega sodelovanja od 22. do 28. marca, ko bo na Gospodarskem razstavišču prirejen 21. mednarodni sejem „Alpe-Adria“.

Začenja se nova gonja proti slovenščini v šoli in cerkvi

Iz tujkajšnjega tiska je razvidno, da je delegacija koroškega Heimatdiensta obiskala novega celovškega škofa dr. Kapellarija. KHD v svoji tiskovni objavi navaja, da je bila to priložnost za tolmačenje nezadovoljstva nemškokoroškega prebivalstva zaradi nezadostnega upoštevanja nemškega jezika s strani slovenskih duhovnikov pri porokah, krstih, pogrebi in mašah. Posebej pa KHD poudarja, da je škof delegacijo naprosil, da ga tudi v bodoče informira.

Izgleda, da je KHD v tej svoji interpretaciji pogovora s škofom streljal malo preko cilja, kajti tiskovni urad celovške škofije je k temu poročilu objavil posebno stališče, kjer pravi, da vsebuje poročilo Heimatdiensta „akcente, ki se jih po mnenju škofa lahko napak razume“. Zlasti baje izraženo prošnjo po nadaljnjih informacijah s strani KHD škof sedaj tolmači v tem smislu, da je na vse strani pripravljen poslušati in razgovarjati, vendar pa se bo pri vseh sporih posluževal „načel in instrumentov“, ki jih je izdelala škofijska sinoda ter se bo, ne da bi se pustil motiti, trudil „za pravičnost in ljubezen v in med obema koroškima narodnima skupinama“.

Ne bomo se spuščali v razmišljanje o tem, kako je akcentirana ena objava in kako je mišljena druga izjava, bolj zanimivo se nam pri tem zdi dejstvo, da imamo očitno opraviti z novo gonjo proti slovenščini, in sicer tako v cerkvi kakor tudi v šoli. Najnovejši primer denunciranja slovenskih duhovnikov pri škofu namreč časovno sovpada z novim poskusom, da bi k pouku slovenščine prijavljene šolarje skoncentrirali v središčnih šolah, jih torej spravili v narodnostni geto in dvojezičnemu šolstvu s tem zadali smrtni udarec. Pri tem pa je zlasti značilno, da so v obeh primerih na delu iste sile: ne samo pri škofu je bil tožarit Heimatdienst, marveč izbaja iz teh krogov tudi zahteva po šolski segregaciji, kakor jo je sedaj iznesla FPÖ, ki se je večkrat izkazala kot poslušen izvrševalec načrtov in zahtev KHD.

Na zahteve po delitvi šol sta dala zaslužen in pravičen odgovor že deželni glavar Wagner in predsednik deželnega zbora Guttenbrunner, ki sta na seji deželnega vodstva SPÖ nedvoumno zavrnila tozadevni predlog FPÖ. Pri tem je deželni glavar poudaril, da na Koroškem ne potrebujemo južnoafriških metod in ne želimo posnemati politike apartheida. Strinjamo se s takim stališčem, pač pa bi v zvezi z glavarjevimi zagotovilom, da mora pri nas imeti vsak otrok enako možnost obiskovati šolo, morda le pripomnili, da je bilo v naši deželi tudi in predvsem v uradni strani še vse premalo storjenega,

da bi takšna formalna enakopravnost dejansko zagotavljala skupno vzgojo otrok v duhu medsebojnega razumevanja in spoštovanja med obojema narodoma — zlasti če je enemu od obeh narodov in njegovemu jeziku pri tem postavljena še ovira v obliki diskriminacijskega določila o posebnih prijavah.

Novemu škofu pa bi v zvezi z njegovim pogovorom z delegacijo KHD svetovali, da malo pobrska po škofijskih arhivih, kjer bo gotovo odkril marsikaj zanimivega o tem, kako so njegovi predhodniki v vseh dobah po plebiscitu prav na podlagi „informacij“ istih krogov delili slovenskim duhovnikom ukore in jih kazensko premeščali na nemške fare. Seznanil pa se bo lahko tudi s podrobnostmi, kako je na primer prejšnji generalni vikar Kadras osvojil in uveljavil zahteve nemških nacionalistov glede jezika v verouku in to proti vsem pomislekom, svarilom in protestom slovenskih vernikov, ki so opozarjali, da takšno ravnanje nasprotuje božjim zapovedim.

Zanimanje Avstrije za koprsko pristanišče

Zanimanje avstrijskega gospodarstva za koprsko luko in njene zmožljivosti za prevoz premoaga v zadnjem času vidno narašča. O tem pričajo tudi množiči se obiski avstrijskih gospodarstvenikov v Koprju.

Prejšnji teden je bila na pogovorih v Koprju delegacija avstrijskega energetskega združenja (Österreichische Verbundgesellschaft), ki se je želela bliže spoznati z ustanovitvijo poslovne skupnosti energetske-industrijske cone Koper in izgradnjo terminala za premog v koprski luki. Avstrijski predstavniki so izrazili zanimanje za dolgoročno sodelovanje s koprsko luko in izrazili tudi pripravljenost za sofinanciranje izgradnje druge faze terminala za premog, ki naj bi ga zgradili do leta 1985.

Po izgradnji prve faze kontejnerskega terminala (predvidoma v začetku leta 1984) bo znašal dnevni pretovor premoaga v koprski luki 8–10 tisoč ton, oziroma 1,5 milijona ton letno; z dograditvijo druge faze terminala pa bi se zmožljivost povečala na 20 do 25 tisoč ton dnevno, oziroma 4,5 milijona ton letno. Na tem terminalu bodo pristajale ladje od 80-tisoč do 100-tisoč ton nosilnosti.

POMEMBEN KULTURNI DOGODEK NA RADIŠAH:

Uprizoritev Cankarjeve drame „Kralj na Betajnovi“

Ko smo zvedeli, da igralci Slovenskega prosvetnega društva „Radiše“ vabijo na uprizoritev Cankarjevega dela, je bilo jasno, da so si tokrat zbrali izredno zahtevni komad, saj so na oder postavili prvo slovensko socialno dramo „Kralj na Betajnovi“. Zato smo z velikim zanimanjem spremljali nedeljsko premiero v kulturnem domu na Radišah. Poleg domačinov je prišlo tudi mnogo ljubiteljev odrske umetnosti z drugih krajev, zlasti Celovca, ki so napolnili dvorano.



Tako je uvodoma predsednik SPD „Radiše“ Ludwig Ogris z zadovoljstvom pozdravil številno občinstvo, nato pa podal kratko vsebino o tem Cankarjevem dramskem delu. Med drugim je dejal, da v tej drami Cankar prikazuje razvoj kapitalizma v kmečkem okolju in da je brezbriznost in krutost tega razvoja posebil v liku Kantorja. Cankar pritrira svojega Kantorja celo tako daleč, da le-ta vidi v svojem početju leč, da le-ta vidi v svojem početju ukaz in nujnost neke usode, kar zagovarja pred svojo ženo in da je ubil Maksa Krnca zato, ker je moral tako biti. „Grešil sem, ker sem moral grešiti!“

In potem, ko se je odprl zastor, smo pozorno spremljali dogajanje na odru. Drama se je razpletala od prizora do prizora in naposled

razgalila krutega in nesocialnega Kantorja, ki je svojo pozicijo bogatega tovarnarja branil z vsemi sredstvi, celo z umori. Tu je bil jasno prikazan značaj bogataša, ki je tudi potem, ko je sam priznal svojo krivdo, ostal na površju in postal še bolj krut in oblastniški. Cankar v drami „Kralj na Betajnovi“ prikazuje kako kapitalizem lahko manipulira družbo in kako posamezniki postajajo malodušni in slepi za krivice, ki jih nižjemu sloju delajo bogati. Cankar pri tem ne prizaneša niti cerkvi, saj se tudi le-ta — če je v njeno korist — odpove načelom krščanskega nauka. Drama „Kralj na Betajnovi“ je po svoji socialno-kritični izpovedi aktualna danes, ker tudi naš čas žal dopušča korupcijo, kriminal in izkoriščanje

malega človeka. V igri je bilo potrjeno, kar je bilo povedano v uvodnih mislih, namreč, da tudi današnji čas prikazuje, kako resnični so ljudje in življenje, ki jih je Cankar prikazal v tej drami. Kantor je morilec in obenem ugledna in mogočna osebnost Betajnovca, kjer se ga vsi bojijo — razen Maksa. Zato niti sodnik noče verjeti, da bi bil Kantor morilec — drugi si pa tega še misliti ne upajo.

Kar zadeva igro kot tako, se bi seveda dalo pripomniti kaj kritičnega. Toda ne smemo pozabiti, da je šlo za amatersko predstavo in da so vsi igralci — vsak po svojih močeh — dali vse od sebe. Tako lahko rečemo, da so postavili na oder izredno zahtevno slovensko dramo, pri čemer je treba naglasiti, da je šlo za delo Ivana Cankarja, ki je tudi po jeziku zahteven. Brez dvoma je ob radiški uprizoritvi bila vidna tudi roka izkušenega režiserja tovariša Anderleta, ki je iz Tržiča prihajal na Radiše. V drami „Kralj na Betajnovi“ so nastopali: N. Wieser, Š. Ogris, A. Reszter, Š. Wrulich, L. Lampichler, B. Pisjak, T. Roganig, L. Lampichler ml., Bl. Mikl, St. Reszter, F. Walter, H. Pisjak, P. Schuschnig, M. Wrulich, M. Reszter, M. Woschitz, O. Wrulich, S. Wrulich in E. Hribernik.

Radiškim igralcem za tako velik napor, ki so ga vložili v študij Cankarjeve drame „Kralj na Betajnovi“, velja vse priznanje, sosednjim prosvetnim društvom pa priporočamo, da bi igralski ansambel z Radiši povabili v goste. Tega je Cankarjeva drama vredna tako po vsebini kot kvalitetni igri, razen tega jo je možno uprizoriti na vsakem odru, saj je scena preprosta in zato prilagodljiva.

Tudi „Oder 73“ predstavil novo igro

Preteklo soboto je Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku vabilo v dvorano pri Schwarzlu, kjer je „Oder 73“ uprizoril krstno predstavo na amaterskem odru igro „Stara garda“, katero je napisal Aldo Nicolai. Delo je režirala Anita Hudl, ki je tudi nastopala v vlogi Ambre, medtem ko sta ostali vloge zaigrala Valter Juvan (Liberio Bocca) in Jože Hudl (Luigi Lapaglia).

Moramo priznati, da so igralci izredno dobro obvladali tekst in so tako pritegnili pozornost publike. Žal pa slednje ni bilo preveč. Vzrok je verjetno bil v tem, da je istočasno bila tudi prireditev v Šmihelu. Škoda, ker so se igralci res zelo potrudili. Razen tega so igro pripravili kot pripevek k mednarodnemu letu starej-

še generacije. Igra dejansko obravnava problem starih ljudi. Liberio Bocca in Luigi Lapaglia, dva osamela sedemdesetletnika, se nekega zgodnjega jesenskega dne po naključju srečata na klopci v mestnem parku. Kmalu se zapleteta v pogovor. V pretresljivih besedah si razkrijeta svoje sedanje življenje. Kot vdovca živita pri svojih otrocih. Čeprav je okoli njiju precej vnukov, se zanju nihče ne briga, kar ju dela še bolj osamljena. Zato postaneta prijatelja. Toda nekega dne Lapaglia zve za kruto resnico, da ga bodo njegovi otroci spravili v zavetišče za starce. Prijatelj Bocci ob tem zasnjuje neverjeten načrt. Predlaga, da bosta pobrala vse svoje stvari in zbežala v kraj, kjer ju nihče ne bo več našel in da bosta

tam začela novo življenje. Toda usoda jim prekriža ves načrt... To je na kratko vsebina igre „Stara garda“, ki je, kot že zapisano, dobro pripravljena in tudi igrana.

Tajnik SPD „Edinost“ Franc Kvežnik je pozdravil tudi nekatere ugledne goste, med njimi višjega vladnega svetnika dr. Pavla Apovnika, predsednika Kulturne skupnosti občine Ravne na Koroškem Alojza Pikalo s soprogo, podžupana občine Pliberk Frica Kumra, predsednika Združenja staršev slovenske gimnazije dipl. trg. Janka Uranka in predsednika Slovenske kmečke zveze Joška Partla.

Pomembna bibliografija

Ob otvoritvi razstave v spomin na drugo obletnico smrti Karla Prušnika-Gašperja, so pretekli torek v študijski knjižnici na Ravnah na Koroškem predstavili tudi posebno številko Vestnika koroških partizanov.

Številka vsebuje bibliografijo Karla Prušnika-Gašperja in bibliografijo Vestnika koroških partizanov, katero je sestavila Marija Suhodolčan. Pri tem gre za izredno pomembno knjigo podatkov o publicističnem delu pokojnega Gašperja ter za pregled člankov, objavljenih v Vestniku koroških partizanov v zadnjih 15 letih.

Bibliografija je seveda vredna posebne publicistične obdelave — kar bomo storili v prihodnjih številkah našega lista, vendar naj tu omenimo, da je knjiga bila tiskana v nakladi 7000 izvodov, da ima 252 strani in je velikega formata (A4) in bo vsekakor v veliko oporo piscem zgodovine ter obširen informator o publicističnem delu Karla Prušnika-Gašperja oz. sodelavcev Vestnika koroških partizanov.

AULA SLOVENICA

CELOVEC, PAULITSCHGASSE 5-7

Vljudno Vas vabimo na razstavo grafik akademске slikarke

Tince Stegovec

Razstava bo odprta do 2. aprila 1982, od ponedeljka do petka od 13. do 17. ure.

Prisrčno vabljeni!

O RAZSTAVI TINCE STEGOVEC V AULI SLOVENICI:

Njena ljubezen in njeno umetniško izrazilo je grafika

Minuli ponedeljek so v Auli slovenici v Celovcu odprli prvo likovno razstavo v letošnjem letu. Organizatorjem je uspelo predstaviti grafična dela akademske slikarke Tince Stegovec iz Slovenije. Slednja je na otvoritvi bila tudi navzoča, predsednik društva Aula slovenica dr. Miri Zwitter pa je ob tej priložnosti pozdravil tudi vrsto uglednih gostov, med njimi jugoslovanskega generalnega konzula SFRJ v Celovcu Marka Kržišnika in konzula Alfonsa Naberznika ter predstavnike slovenskih koroških kulturnih oz. političnih organizacij.

O razstavi in umetniškem delu Tince Stegovec je spregovoril znani likovni kritik iz Ljubljane Janez Mesesnel, ki je navzoče ljubitelje likovne umetnosti popeljal v izrazni svet grafik razstavljaljoče umetnice. Njegova izvajanja objavljamo v celoti:

Akademska slikarka in grafičarka Tinca Stegovec, katere grafične liste razstavlja tokrat AULA SLOVENICA, sodi v drugo generacijo povojnih slovenskih umetnikov. Slikarstvo je študirala na ljubljanski akademiji za likovno umetnost pri pokojnem profesorju Gojmiru Antonu Kosu in leta 1950 diplomirala. Studij je nadaljevala na specialki za grafiko pri profesorju Božidarju Jakcu. Pozneje se je povsem posvetila grafičnemu ustvarjanju, pedagoškemu delu in spoznavanju sveta. Mnogo je potovala in deset let po končanem šolanju jo najdemo kot štipendistko francoske vlade v ateljeju znamenitega grafika W. S. Hayterja na izpopolnjevanju. Izkušnje je nabirala tudi kot štipendistka Prešernovega sklada leta 1971 v Italiji. Sicer pa je prepolovala velik del Evrope, med drugim Italijo, Francijo, Svico, Avstrijo, Grčijo, Nemčijo, Anglijo in Španijo; v večini teh dežel je svoja dela tudi razstavljala, pretežno z uspehom, povsod pa je zbudila pozornost njena nevsiljiva in zadržana, s humanističnim sporočilom pretkana grafična umetnost.

Razen z grafiko se Tinca Stegovec ukvarja tudi z ilustracijo in občasnimi publicističnimi, zlasti pa tem, ko je opustila pedagoški poklic. Toda njena ljubezen in njeno umetniško izrazilo je grafika, katere izhodišča lahko iščemo — po besedah profesor Melite Stele — v liricnem ekspresionizmu in socialni občutenosti. Ta izhodišča, oprta na etične in moralne vrednote, je našla še v delu svojih akademskih učiteljev; neprestano potrjevana na njeni življenjski poti, navsezadnje tudi na njenih številnih študijskih potovanjih, so se razvila v izvirni grafični opus, katerega skupni imenovalec in hkrati glavni podudarek je humanizem. Ne humanizem kot program ali deklaracija, temveč kot tisto globoko, socialno občutenje in pojmovanje sveta, ljudi in življenja, iz katerega lahko črpa pobude in vsebino še danes sleherni umetnik, kateremu ni le do formalističnih novosti in komercialnih uspehov. Njeno razmerje do narave v najširšem pomenu besede je skorajda klasično: upodabljanja vredno je vse, kar zmore prenašati, posredovati umetnikovo izpoved, sporočilo širšemu krogu gledalcev, bodisi že osveščenih, bodisi sprejemljivih za osveščujoče pobude. Če bi poskusili stisniti pojmovne opisne oznake, bi lahko rekli, da nastaja ta grafika neposredno v razponih človeških razmerij — in v tej ugotovitvi je zajet ves njen odnos do ljudi in do umetnosti.

Teme, ki jih oblikuje, jedka in tiska, so same po sebi splošno-človeške, zajete iz vsakdanjega življenja avtorice, vendar pojmovane kot splošna možnost. Zase zadrži samo pravico osebnih interpretacij, določene z izredno pretnjano osebnostjo občutljivostjo — tisto za človeška razmerja, in tisto umetniško, grafično, estetsko. Pri tem se gostja AULE SLOVENICE poslužuje prenekaterega izsledka psihologije in novejšje umetnostne teorije, prav tako pa bogati svoje grafike z nevsakdanjimi izrezi, rezi, kompozicijskimi zasnovami in strukturami. Tehnično brezhibne so njene grafike redke primer združljive modernega, vsebinsko bogatega in komunikativnega humanizma — morda



tudi zato, ker so poslužuje pretežno klasičnih tehnik, premišljeno plemenitenih z barvo in z vsebinsko utemeljenimi kombinacijami izrazno razvitih partij.

Tinca Stegovec je doslej kakih dvajsetkrat samostojno razstavljala, udeležila pa se je tudi mnogih skupinskih in uglednih mednarodnih razstav, med njimi Trienala barvne grafike v Grenchnu, grafičnega bienala v Bradfordu, grafičnega bienala v Frechnu, mednarodne razstave risb v Barceloni, mednarodne grafične razstave v Ljubljani, prvega jadranskega grafičnega trienala v Civitanuova-Marche, mednarodne razstave risb v Miami Beachu in drugih. Za svoje delo je prejela številna priznanja in nagrade, med drugim Prešernovo nagrado Akademije likovnih umetnosti v Ljubljani, zlato medaljo na razstavi II. Rasegna d'Arte v Vidmu, odkupno nagrado na Jesenskem salonu v Banjaluki, odkupno nagrado V. trienala barvne grafike v Grenchnu — nagrado Prešernovega sklada, nagrado na mednarodni razstavi risb s športno tematiko v Barceloni in druge.

Z grafičnimi listi, s katerimi gostuje tokrat v Celovcu, ostaja Tinca Stegovec zvesta svojim, že davno zastavljenim zahtevam do umetnosti, in nam hkrati posreduje življenjsko zrelost umetnice, ki pojmuje svoje delo resno, kot nevsiljivo, a vseskozi opozarjaljoče poslanstvo, namenjeno vsem, ki ga zvesto ali podzavestno potrebujejo.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi staro in mlado na
MLADINSKO REVIO

**POKAJ
KRAJ
ZNAŠ**

v nedeljo 28. marca 1982 ob 14. uri v kulturnem domu na Brnci.
Nastopajo otroci iz zgornjega Roža in Zile.

Prisrčno vabljeni!

KONČAN JE 7. ROŽANSKI IZOBRAŽEVALNI TEDEN:

Aktivno sodelovanje je osnova izobraževanja

Rožanski izobraževalni teden se je razširil, postal je tudi kulturni in izobraževalni faktor v Rožu, ki ga ni mogoče prezreti. Psihološki položaj manjšine in večine ter polpretekla zgodovina sta bili tematski težišči letošnje serije prireditve, katero so pripravila slovenska prosvetna društva iz Bilčovsa, Borovelj, Kotmare vasi, Rožeka, Slovenjega Plajberka, Sveč, Šentjakoba in Šentjanža. V teku 10 dni je v 9 krajih obiskalo okoli 800 ljudi 13 prireditve.

Že v zadnji številki Slovenskega vestnika smo poročali o priredit-

Kitajski. Z skioptičnimi slikami in s filmom sta dokumentirala lanske leto potovanje po tej zanimivi deželi daljnega vzhoda. Potovala sta preko Sovjetske zveze v Peking, od koder sta se z avtobusom in letalom napotila v druge kraje dežele. Dala sta zanimiv vpogled v življenje in dogajanje te velike dežele.

Bilčovsko društvo je pripravilo nastop učencev glasbene šole. Svoje znanje je pokazalo pred številnimi starši skoraj 30 učencev na flavtah, kitari, harmoniki in klavirju. Zaključili so učenci svoj pro-

ve klobase so vsi prišli na svoj račun.

Zaključno prireditev v bistriški kinodvorani je pripravilo prosvetno društvo iz Sveč, sodelovali pa so tamburaši iz Šentjanža, moški zbor iz Sveč in Bilčovsa, vokalo-instrumentalna skupina ter recitatorka iz Kotmare vasi, nastopila sta dva z blokflavto in kitaro iz Sveč in Borovelj ter še dve mladi deklici s flavtami. Tudi dober obisk na tej zaključni prireditvi, ki jo je povezoval dr. Janko Zerzer, priča o splošnem zanimanju za prireditve v okviru tega izobraževalnega tedna. Prireditve sta se udeležila tudi bistriški župan Baurecht in bilčovski župan Ogris. Župani oziroma drugi zastopniki ostalih občin se žal niso pokazali na prireditvah. Kot že v prejšnjih letih pa je obiskal nekaj prireditve tudi konzul SFR Jugoslavije v Celovcu Alfonz Naberžnik s soprogo.

Še enkrat je treba omeniti, da so prireditve s temami iz polpretekle zgodovine (pregnanstvo in upor ter krajevna zgodovina) in trenutni psihološki položaj v deželi privabile več kot 400 poslušalcev, ravno pri teh prireditvah so obiskovalci najbolj sodelovali v diskusiji. Izpovedi psihiatra Ringla so izzvala žive, odprte in sodobne debate, bivši izseljenci so pričevali o svoji težki usodi, mladina

pa jih je s pozornostjo poslušala. Vse to so oblike izobraževanja in aktivnega sodelovanja, ki jih je treba še bolj pospeševati.

Sodelovanje rožanskih društev v okviru izobraževalnega tedna, pa je brez dvoma dejavnik, ki s časom lahko dobi še večji pomen. In to bi bilo tudi potrebno, saj zavest Slovencev v tem ožjem prostoru, v tej neposredni sosesčini ni vedno na najvišji ravni, kar se tiče skupnih problemov v tem skupnem življenjskem prostoru. Aktivni prosvetaš, ki pozna razmere v sosednji občini podrobneje, je bolj izjemna kot pravilo. Zato predlagamo, da prihodnje društva pri izbiri upoštevajo med drugim tudi problem prijave k dvojezičnemu pouku, da si morda ogledamo kakšno je stanje v občinah sodelujočih društev; problem pouka slovenščine, tiste, ki ne znajo slovensko; upoštevanje slovenščine na občinskih uradih; delovna mesta v domačem kraju; problemi, ki nastajajo z vsakodnevnim vožnjo na oddaljeno delo, prav tako pa bi bilo zanimivo obravnavati odseljevanje domačega prebivalstva, in možnosti, kako to preprečiti. Predstavljam si, da bi z obravnavanjem takšnih sodobnih problemov, ki so navezani na domači kraj, še močneje posegali v dogajanje v naših krajih, hkrati pa bi prispeli tudi k oblikovanju sodobne politične in kulturne zavesti slovenskega in tudi ostalega prebivalstva na tem predelu južne Koroške.

V. W.



Bilčovs: Učenci glasbene šole napredujejo

vah, ki so bile do srede prejšnjega tedna. V četrtek so se v društveni sobi šentjakobskega prosvetnega društva zbrali domačini, da so poslušali in obravnavali čas nasilnega izseljevanja v tamkajšnji občini. Domačina Franci Sereinig in Jaki Sitter sta dala pregled tedanjih dogodkov, domačini pa so pričali o tedanjem grozovitem zatiranju koroških Slovencev.

Ob istem času sta pri Knabrlnu v Velinji vasi predavala Rudi Gröblicher iz Rožeka in Stanko Schellander iz Trebnje o potovanju po

gram s skupnim nastopom vseh harmonikašev in nato tudi z nastopom ansambla blokflavt ob spremljavi kitar. Navzoči štirje učitelji iz Slovenije so med drugim povedali, da obstaja seveda tudi možnost učiti se na drugih instrumentih. Isti dan so pri Adamu v Svečah prišli na svoj račun ljubitelji domačih jedi, ki so bile še pred nedavnim časom razširjene po vseh domovih rožanskih krajev in ki stopajo danes že precej v czadje. Ljubitelji majžlnov, sirovih in kvočnih krapov, godlje in kva-



Bistrica v Rožu: Razprava o nasilnem izseljevanju in uporu Slovencev

OBČNI ZBOR KLUBA SLOVENSkih ŠTUDENTOV NA DUNAJU:

Z novimi odborniki v novo delovno dobo

Dunajski študentje se bodo tudi v prihodnjem letu aktivno vključili v boj za doseg pravic Slovencev na Koroškem, informirali bodo dunajsko in avstrijsko javnost o konkretni situaciji manjšine, še nadalje bodo širili slovensko kulturo izven Koroške, med drugim pa bodo nadaljevali v intenzivnem študiju slovenske zgodovine, to in še več je povedala na zadnjem občnem zboru novo izvoljena predsednica Kluba slovenskih študentov na Dunaju Maja Haderlap v petek pred številnimi študenti in gosti.

Bivša predsednica Uši Kelich je v svojem poročilu o pretekli delovni dobi kot težišče delovanja dunajskih študentov predstavila delovanje na področju manjšinske politike, kjer so študentje opozarjali na neustrezno 7. julijsko zakonodajo, ter odklanjali kot obe osrednji organizaciji sodelovanje v svetih. Poleg aktualnim narodnopolitičnim vprašanjem so se študentje v zadnjem času posvetili predvsem vprašanju kulturnega ustvarjanja in delovanja tako v študentskih vrstah kakor tudi na Koroškem. V Podravljah so skupaj z drugimi študentskimi klubi priredili poseben seminar o tej temi, vendar niso zadovoljni s pičlimi reakcijami na to njihovo iniciativo. Nenazadnje pa so se vključevali v avstrijsko mirovno gibanje. Tajnica Aleksandra Pradetto je med drugim poročala o nastopih klubskih igralske skupine, ki je predvajala Brechtovo „Izjema in pravilo“. Bilo je precej skepse v zvezi s to igro, po nastopu pa je igra kar pozitivno odmevala tudi na koroških podeželskih odrih. Aktivno so se dunajski študentje vključili v podporo žitrajškega ravnatelja Kukovice, od katerega zahteva občina odstranitev dvojezičnih oznak. Informirali so dunajsko javnost o tem zapostavljanju Slovencev, v prihodnje pa se mislijo še intenzivneje posvetiti temu vprašanju.

Kot smo zvedeli je nova predsednica Maja Haderlap iz Zelezne Kaple po volitvah predstavila svoj delovni načrt za prihodnjo dobo. S predavanji, delovnimi krožki in diskusijami se bodo študentje poglobili v zgodovino dvojezičnega šolstva, na žitrajškem primeru pa bodo skušali predstaviti javnosti današnjo realnost dvojezičnega šolstva. Med letošnja težišča pa spada tudi 40. obletnica pregnanstva in upora slovenskega naroda na Koroškem. S posebno razstavo in informacijami bodo nastopili slovenski študentje na dunajski univerzi, poleg tega pa načrtujejo tudi prireditve, na kateri bodo predstavili katero izmed slovenskih prosvetnih društev iz Koroške. Nadaljevali pa bodo tudi z razpravo o trenutnem stanju slovenske kulture. Zgodovinski krožki, sodelovanje pri Koroških kulturnih dnevih, nadalje vključevanje v avstrijsko mirovno in antifašistično delovanje pa zaokrožajo obširen delovni načrt novega odbora KSS na Dunaju.

Poleg nove predsednice Maje Haderlap so bili izvoljeni: Hanzij Wieser (podpredsednik), Aleksandra Pradetto in Helena Verdel (tajnici), Irena Verdel (odgovorna za finance), Lipi Ogris-Martič (kulturni referent), Zdenko Leitgeb (časnikarski referent). V razširjeni odbor so bili izvoljeni še Martina Ogris, Flori Wie-

Dragi rojaki in prijatelji

SLOVENSKE GIMNAZIJE
V CELOVCU

Konec letošnjega šolskega leta bomo praznovali 25-letnico Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. To je za nas koroške Slovence pomemben jubilej, saj je dala ta gimnazija medtem že velik del naših vidnih kulturnih in političnih delavcev.

Združenje staršev na naši gimnaziji in vodstvo šole nameravata proslaviti ta jubilej prav posebno slovesno. Gimnazija naj bi se ob tej priložnosti predstavila slovenski in nemški javnosti v deželi s svojimi uspehi, z opravljenim delom in zgodovinskim pogledom na preteklih 25 let. Želeli bi v naši deželi vžgati in utrditi zavest pri vseh, kako zelo potrebujemo to šolo, kako iz vsega srca jo je treba podpreti tako z dobromiselnimi nasveti in širjenjem njene slovesa, kakor tudi z gmojno podporo.

Šola bo predstavila s kulturnim programom 21. in 22. 5. 1982 svojo kulturno dejavnost, slavnostna akademija 23. 5. 1982 pa naj bi javno vidno, mogočno in nepreslišno ponesla glas o tej šoli v deželo, v slovenski in nemški svet. Posebni „almanah“, posvečen razvoju in podvigu gimnazije v preteklih 25 letih, pa naj bi v tiskani obliki ohranil tudi za bodoče rodove spomin na pionirsko prvo četrstoletje slovenske gimnazije.

Dragi prijatelji, posebno pa dragi naši bivši dijaki slovenske gimnazije, prosimo vas, pomagajte nam, da bomo zmogli težko finančno breme, ki nam ob teh načrtih dela velike skrbi. Danes listu prilagamo položnico in prosimo, da je ne vržete v koš, marveč se je poslužite in nam s svojim prispevkom pomagajte vsak po svoji moči.

Za vaše darilo se vam vnaprej srčno zahvaljujemo. Posebno pa se že zdaj zahvaljujemo tistim agilnim absolventom naše gimnazije, ki so že pred tedni iz lastnega nagiba obljubili, da se bodo radevolje posebno izkazali. Tiste bivše dijake naše gimnazije, ki se še niso javili, pa prosimo ne le za dar, marveč še posebej, da čim prej sporočijo svoj naslov Združenju staršev na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu, Janežičev trg 1, 9020 Klagenfurt/Celovec.

Pomagajmo skupno vsi!

Združenje staršev
na Zvezni gimnaziji za Slovence
v Celovcu
dipl. trg. Janko Urank
predsednik

Šentjakob

„In če bi tudi mi njih jezik razumeli, bi slišali, koliko Slovenci smo trpeli“, je zapisal Jožef Stefan v pesmi „Hrasti“.

V četrtek, 11. marca 1982 nas je vabilo SPD „Rož“ na večer k temi „Izseljeništvu na primeru Šentjakoba“.

Natlačili smo se v društveno sobo in najprej prisluhnili Franceju Serajniku in Jakeju Sitterju, ki sta nam na kratko osvetlila zgodovino od plebiscita do tistega težkega aprilskega dne 1942, ko so trdi, neusmiljeni nemški škornji zvelikli marsikatero slovensko družino v pregnanstvo.

O trpljenju v teh grozovitih letih sta nam pripovedovali Štikrova in Ščedemnikova mama. Marsikatero oko se je orosilo ob podoživljanju teh nečloveških dogodkov.

Šimej Martinjak nam je pravil, kako je preстал vojna leta v kacetu. Neprisiljeno, domače je vse potekalo. Oglasili pa so se tudi nekateri prizadeti poslušalci, ki so se spominjali hudih let bodisi doma, bodisi kot vojaki. Vsi so živeli v strahu, vsak je po svoje trpel.

Gotovo je društvo s to prireditvijo doseglo svoj cilj. Zbližali smo se s starejšimi ljudmi in spoznali del lastne zgodovine.

Skraini čas bo, da prisluhnemo našim staršem, sosedom in znancom, da korenine naše kulturne ustvarjalnosti ne bodo tonile v pozabo. Domačin

ser, Borut Sturm-Schnabl, in Liza Hedenik.

Občni zbor Kluba so pozdravili številni gosti, med drugim konzul SFRJ na Dunaju Matjaž Janča, ki je prinesel pozdrav novega jugoslovanskega veleposlanika na Dunaju Pešiča. Občni zbor so pozdravili tudi zastopnica SZDL Slovenije Barbara Goričar, delegacija zamejskih študentov v Ljubljani, zastopnik mladinskega oddelka SKGZ iz Furlanije-Juljske krajine, zastopnik univerzitetne konference v Ljubljani, zastopnik osrednjih organizacij na Koroškem ter delegati dunajskih študentskih združenj.

Z VEZA SLOVENSKE MLADINE

vabi na

poldnevni izobraževalni seminar

ki bo v SOBOTO 20. MARCA 1982 v mladinskih prostorih Kulturnega doma Danice v Sentprimozu.

Spored:

- ob 14.00 uri: Pregled skozi zgodovino koroških Slovencev, predavanje z diapozitivi (Teodor Domej)
- ob 15.15 uri: NOB na Slovenskem in narodnoizdajalske sile belogardistov, domobrancev, četnikov (predava Ivan Križnar)
- ob 17.10 uri: OF na Koroškem in kratek povojni pregled narodnih organizacij (dr. Janko Malle)
- 17.45 do 18.00 odmor.
- ob 18.00 uri: Delo in organiziranost osrednjih organizacij koroških Slovencev (dr. Matevž Grilc in dipl. inž. Feliks Wieser)

Prisrčno vabi predvsem mladino odbor Zveze slovenske mladine!

Vrhunski jazz v Žitari vasi

Prijatelji sodobnega jazza imajo v začetku aprila priložnost, da spoznajo enega najsolidnejših jazz ansamblov iz Slovenije.

V soboto, 3. aprila bo v Žitari vasi v diskoteki „Happy night“ (pri Rutarju) ob 20. uri nastopil

Andrej Arnol s svojim sekstetom

Jazz koncert prireja Zveza slovenske mladine.

Andrej Arnol je študiral saksofon na Visoki šoli za glasbo v Gradcu in od leta 1974 nastopa s svojim kvartetom doma in v tujini. Med drugim je kvartet, ki se stilno nagiba na dokaj osebno obarvan modern bop stil, igral pa jazz klubih in festivalih na Madžarskem, Poljskem, v Avstriji, Švici, ZR Nemčiji in Franciji. V Arnolovem kvartetu so igrali med drugim že Manfred Josel (tolkala), Wayne E. Darling (bas), Ack van Rooyen (trabenta) in drugi znani glasbeniki. Andrej Arnol sam igra pri big bandu RTV Ljubljana in pri Jeff Conway Big bandu v ZR Nemčiji.

V Žitaro vas bodo prišli z njim sami vrhunski jazz glasbeniki iz Slovenije in Jugoslavije. Na pianu bo igral Silvo Stingl, na bas bo brenkal Ladislav Brebrk, Ratko Divjak, ki igra tudi z Boškom Petrovičem, bo na tolkalih skrbel za ritem, s kitaro pride Milan Ferlež, trobento pa bo pihal Peter Ugrin.

Novice iz pliberškega kraja

Zopet se oglašamo z nekaj novicami iz pliberškega kraja, pač zaradi tega, da drugod ne bodo mislili, da pri nas nič ne delamo. Dejansko je pa le tako da je aktivnost pričujoča na vseh področjih.

Tako je minulo jesen ustanovljeno Športno društvo Pliberk pred nedavnim vabilo naše športnike na smučarsko tekmovanje k Navršniku, da se pomerijo, kateri bo s svojimi „dilecami“ najhitrejši v veleslalomu. Čeprav je bila letošnja zimska pri nas s snegom bolj skopa, pa je na Navršnikovi rebri le bilo toliko snega, da so tekmo lahko izvedli. Seveda so imeli organizatorji ogromno dela s pripravami in tudi dosti „cementa“ so porabili, da je bila proga takšna, kakor pač mora biti za vožnjo.

Bil je lep zimski popoldan in zbralo se je nad 80 tekmovalcev, da se pomerijo kaj znajo in kateri bo najboljši. Začeli so z najmlajšimi in prav presenečeni smo bili, kako jim smuči že tečejo. Med nadaljnimi tekmovalci so bili tudi člani kolektiva tovarne Toper iz Celja s tovarišem direktorjem dipl. inž. Dežnakom na čelu, ki pa pri vožnji ni imel sreče, da bi tam bil prvi, ker ga je „spodneslo“.

Vsekakor se je splečalo tekmovalci, saj so na najboljšo čakale lepe nagrade, kolajne in pokali. Slednji darovani od raznih podjetij in organizacij ter tudi posameznikov. Vse te trofeje so razdelili med najboljšo v gostilni pri Žiplnu.

Na pustno nedeljo pa je Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku vabilo staro in mlado k Schwarzlnu na „pustnijo“, da se tam v prijetni domači navadi poveselimo in si tudi povemo kakšno „pustno“ šalo. Ne bi bil pust, če ne

bi zaigrali domači fantje poskočnih viž, da se je vse sukalo v prijetnem plesu. Da je bil pust tudi mašen okrog ust, pa sta odlično poskrbeli Mili Cvelc iz Nonče vasi in Angela Čik iz Libuč s krapi, ki so imeli močne „obročce“. Pa tudi Anita Hudl je poskrbela z odlično pri-

Slovensko prosvetno društvo „Gorjanci“ iz Kotmare vabi na prireditev „5 PESMIJO V POMLAD“

ki bo v nedeljo 21. marca 1982, v novi ljudski šoli v Kotmari vasi s pričelkom ob 14.30 uri.

Sodelujejo: Mešani pevski zbor SPD Gorjanci, domača instrumentalna skupina in nad 20 mladih igralcev in recitatorjev.

pravljenim skečom, da so se vsi od srca nasmejali. Bilo je lepo in pričakujemo, da se drugo leto spet vidimo ob pustu in še v večjem številu. Vsem sodelujočim — zlasti Aniti in Jožkotu Hudlu ter Petrovem Francu se zahvaljujemo za ves trud in čas, ki so ga vložili za to, da so nas na „pusta“ razbremenili puste in s stresom obdane vsakdanjosti. ikej

Brnca - občni zbor

V nedeljo 7. marca je imelo Slovensko prosvetno društvo „Dobra“ na Brnci svoj redni občni zbor pri Prangarju v Zmotičah. Potem, ko je predsednik društva Janko Ojel pozdravil društvenike, predsednika Slovenske prosvetne zveze Valentina Polanška s soprogo ter tov. Sonjo Ban,

je prebral svoje poročilo. Povedal je, da je do zdaj največji uspeh za društvo ustanovitev mladinskega ansambla, ki lahko že pokaže na prve uspehe, ki pa je hkrati največje finančno breme, saj je učitelj zelo drag. Društvo ima tudi težave, ker ne razpolaga z lastnimi prostori. Športno delovanje ni izpolnilo zastavljenih ciljev. Janko Ojel je zavzel tudi kritično stališče do centralnih prireditev obeh organizacij, ker da jih je po njegovem mnenju preveč, saj je narodno-prosvetno delo važno predvsem na terenu, posebno na asimilacijsko tako ogroženem ozemlju kot je Brnca.

Svoje poročilo je podal tudi tajnik Marjan Gallob, ki je še povedal, da je za jesen spet načrtovana po dolgih letih dramska predstava. Predsednik SPZ Valentin Polanšek je poudaril, da je SPZ tako močna, kot so močna njena društva. Dal je pobudo za delovanje na knjižničarskem področju ter za lokalne prireditve v manjšem obsegu — za glasbene in literarne večere v klubskem okviru.

Razrešnica in volitve so potekale brezhibno. Ze delujoči odbor je bil spet potrjen in družabni del večera je bil zelo prijeten. Eden najstarejših društvenikov, Maks Trunk, je nekoliko povedal o aktivnosti društva v njegovih mladih letih, potem pa so si ogledali filme z izleta v bolnico Franjo lani in z Arihove peči 1981.

Ob štiridesetletnici pregnanstva in upora

Nagrada za izselitev

MAIER-KAIBITSCH JE BIL POVIŠAN
V SS-STANDARTENFÜHRERJA

Dne 16. aprila 1942, torej samo dan po „uspešno izvedeni“ nasilni izselitvi več sto slovenskih družin iz Koroške, je najvišji vodja zločinske SS Heinrich Himmler izrazil soglasje za napredovanje Maier-Kaibitscha. In 20. aprila istega leta je Himmler podpisal odločbo, po kateri je Maier-Kaibitsch postal SS-Standartenführer (torej polkovnik). Tako je glavni krivec nasilnega preganjanja koroških Slovencev prejel nagrado za svoje zločinsko početje.

Sicer pa je Maier-Kaibitsch hitro napredovanje v SS tudi zaslužil. Saj je že precej časa pred nacistično zasedbo Avstrije delal za nacistično gibanje in v to svoje delovanje vključil predvsem tudi takratni koroški Heimatbund in preko njega vso narodnostno politiko na Koroškem. O tem priča zlasti njegov lastnorčno napisani življenjepis z dne 23. februarja 1939, potrjujeta pa njegove podatke tudi izjavi Friedricha Rainerja in Odila Globocnika — dveh v koroškem nacizmu brez dvoma neosporanih prič.

V svojem življenjepis pravi Maier-Kaibitsch med drugim, da je od leta 1921 deloval kot poslovodja koroškega Heimatdiensta oziroma poznejšega Heimatbunda, „tiste organizacije, katere naloga je bila

Letos obhajamo štiridesetletnico pregnanstva in obenem tudi štiridesetletnico vključitve koroških Slovencev v vstajo slovenskega naroda. Obeh dogodkov se bomo spominjali skozi celo leto, osrednja spominska sečnanost pa bo v nedeljo, dne 18. aprila 1982 v celovškem Domu glasbe.

skrb za varstvo nemških interesov jezikovno mešanega območja Koroške“. In dalje je v njegovem življenjepis rečeno: „Med svojo dejavnostjo v Kärntner Heimatbundu sem si prizadeval, da bi z nemškimi zaščitnim in kulturnim delom nastopili proti delovanju in zavestnemu prodiranju za Ljubljano usmerjenih narodnih Slovencev, kar zlasti v času sistemske vlade ni bilo niti preprosto niti lahko. Posebno med prepovedjo sem organizacijo Kärntner Heimatbunda stavil na voljo stranki... Bil sem tudi v podtalnem pokrajinskem vodstvu referent za jezikovno mešano območje z nacionalopolitičnimi vprašanji.“

In kako „vestno“ je Maier-Kaibitsch že v tridesetih letih tako imenovane „domovinske“ organizacije na Koroškem vključeval povsem v službo ilegalnega nacizma in tako načrtno pripravljaj „poslednji obračun“ s koroškimi Slovenci, sta mu po priključitvi Avstrije potrdila visoki SS-ovski vodja Odilo Globocnik in pa tedanji državni komisar za ponovno združitve Avstrije z nemškimi rajhom Friedrich Rainer, poznejši in zadnji nacistični Gauleiter na Koroškem.

Štiridesetletnica pregnanstva in upora koroških Slovencev v vstajo slovenskega naroda
18. aprila 1982 v celovškem Domu glasbe
Maier-Kaibitsch

Zaključni del Maier-Kaibitschovoga življenjepisa

Smučarska šola Bojana Križaja

Pred kratkim je izšla knjiga SMUČARSKA ŠOLA BOJANA KRIŽAJA, katere avtor je Tone Vogrinec. S tema dvema osebama je povezan prodor jugoslovanskega alpskega smučanja v svetovni vrh — Bojan Križaj kot vrhunski tekmovalca, Tone Vogrinec pa kot trener in organizator.

Smučarska šola Bojana Križaja je pestro ilustrirana in vsebinsko tako urejena, da pritegne vsakogar, ki jo dobi v roke. Poleg tehnične dela, ki vsebuje poglavja od izbire in nakupa opreme do vseh smučarskih veščin alpskih panog, se knjiga bavi tudi z zgodovino oziroma kar štiri kolajne (dve srebrni in dve bronasti) na svetovnih prvenstvih zgovorno pričajo o smučarskih sposobnostih tega simpatičnega tekmovalca, o katerem trdijo, da še ni dosegel zenita.

Knjiga Smučarska šola Bojana Križaja naj bo priročnik vsakemu smučarju. Napisana je lahko razumljivo in ilustrirana s številnimi fotografijami, ki ponazorujejo Bojana Križaja pri izvajanjih številnih smučarskih likov, ki bistveno olajšujejo uk smučanja.

Smučanje je danes masoven ljudski šport, ki naj bi ga vsak obvladal. Dober prijatelj in pomagač pa je vsekakor novo izšla knjiga, ki spada v vsako hišo.

Cena knjige znaša 110 šilingov, dobite pa jo v celovski knjigarni „Naša knjiga“, Pavličeva 5-7.

IVAN DOLENC

INDIJANKA

„Ali veš, da si danes moja?“ je vprašal.

„Vem.“

„Bi ostala še kak dan z menoj?“

„Seveda bi ostala.“

„In mi ne bi ubežala?“

„Ne bi.“

Sam je dvignil pogled k oknu in prisluhnil avtomobilom na cesti. Očividno se je hotel čimprej odločiti, kako bo postopil z dekletom.

„Kako pa naj vem, da misliš resno, kar praviš?“ je na posled vprašal.

„Verjeti mi moram. Nimam kam oditi. Rezervat sem zapustila za vedno.“ Lepa Indijanka se ni premaknila na postelji, ko je tako govorila.

Sam je bil videti zadovoljen.

„Stopi v kopalnico in se brž povrni,“ ji je naročil.

„Ostala bova še nekaj časa tukaj. Danes se nama nikamor ne mudi.“

Še enkrat ga je glasno poljubila, potem je vprašala:

„Zaupaj mi, da grem čez prag? Tom mi je vedno od-

zvel obleko, kadar me je pustil samo. Do konca mi ni ver-

jel. Vedno je govoril, da ga bom prevarila in mu zbežala.“

Tom je bil najbrž tisti, ki jo je sinoči zapravljal na kar-

tah, si je razložil Sam.

„Koliko časa si bila s Tomom?“ Prijel je za njene

mehke roke.

„Dva meseca.“

Sam je nekaj tuhtal pri sebi.

„Boš dolgo v kopalnici?“

„Ne dolgo. Toliko, da se umijem. Čista hočem biti.“

„Prav. Pojdi zdaj... In pusti obleko pri meni.“

Indijanka je ubogala. Stopila je na tla, vajeno potegnili obleko s sebe in mu jo izročila. Spet je bila gola in mikavna kakor ponoči, ko jo je našel na preprogi.

„Nimaš nikakega perila?“

„Čemu mi bo?“ se je zasmejala in odprla vrata. Še enkrat se je obrnila k njemu, mu z roko poslala nežen poljub kakor plesalka, potem je porinila glavo skozi vrata, pogledala levo in desno po hodniku, in ko se je menda prepričala, da ni nikjer nikogar, je tiho kakor srna na svojem pohodu k izvirku, stopila prek hodnika.

Saj res, čemu ji bo perilo? se je vprašal Sam in si osvežil podobo njenih trdih prsi, ki niso potrebovale nikakšne podpore, saj so bile kakor dve nepremagljivi trdnjavi.

Seveda, si je dalje govoril, hlače pa bo vseeno nosila, dokler bo z mano. Zaradi vetra zunaj. Nihče je naj ne gleda razen njega.

Sam je naenkrat občutil nekaj kakor ljubosumje. Samo nekaj pičlih ur je bil z dekletom v isti sobi in si že domišlja, da je njegova od nekdanj. Nekaj je tičalo v njenem nastopu, kar ga je na moč privlačevalo. Kaj bi naj to bilo, ni vedel povedati. Vsekakor pa je bil precej gotov, da ne čuti tako samo zaradi njenega zagorelega telesa.

Če bi se dostojno opravila, je dalje predel Sam, ji nihče ne bo očital indijanske krvi. Oblekel jo bo, zares, kupil ji bo vse, kar potrebuje. Naučil jo bo življenja med belci, tistega življenja pred prihodom noči, ki ga ni vajena.

Vzel jo bo s seboj na svoja potovanja. Pomagala mu bo pri poslu. Naredil bo iz nje ljubico in strežnico in dostojno damo, vsaj v krajih, kjer bo to potrebno za prodajo sveč.

Kar tako se je odločil, da ji še pred poldnem prinese iz mesta vse najpotrebnejše. Hotel bo potem zapustila z njim popoldne ali morda jutri - v tem. Sam ni čutil nikakšne sigurnosti — kot spodobna ženska, enaka vsem tistim, ki so že spremljale njegove noči brez spanja v podeželskih hotelih vsa ta zadnja leta.

Takole je sklepal nekaj časa. Morda je minilo petnajst minut, morda pol ure, kar ga je Indijanka zapustila. Izgubil je občutek za čas. Vsa njegova podjetnost ga je to jutro prav tako minila. Poln je bil načrtov z dekletom. Prevzelo ga je, da je tako voljna. Prav vse bi lahko naredili iz nje, si je pojasnil.

V tujini je srečal Črnke, Kitajke, Japonke, in Eskimke tudi. Vse po vrsti so bile samo ženske in nič drugega, prav nič drugačne od belk. Mučile so se za vsakdanji kruh, ljubile so, rodile otroke, in nazadnje umirale, kakor umirajo vsi njegovi beli prejemniki sveč s tistim posebnim podstavkom iz lesa, ki jih žalujoči ostali tako zelo cenijo. O vseh barvnih ženskah, kolikor jih je poznal, je večkrat mislil, kako so lepe, kako so nežne, kako zelo privlačne za osamljenega moškega, ki dolge mesece ne občuti ženske strasti.

O Indijankah še nikoli ni mislil na ta način. Kadar je obiskal njihova naselja, mu ni prišlo naproti deklet, ki bi v njem prebudilo moškega. Povsod je gledal samo njihovo veliko bedo. Kamor koli je šel med njimi, vsepovsod je zrl samo izgarana telesa in nepopisno željo, da bi zaslužil vsaj dolar ali dva za svoje doma, pa naj delajo za ta denar karkoli. Slišal pa je pripovedi o indijanskih lepoticah, slišal o njihovi vročernosti, dokler so še mlade in polne v

Večina ljudi lahko razpravlja o spolnosti le na splošno, ko pa bi morali s partnerjem spregovoriti o lastnih občutkih in doživljanjih, jim gre beseda težko z jezika. Zlasti je težko najti primeren čas in kraj za pomenke o spolnosti. Zakonski svetovalci in psihologi odločno odsvetujejo, da bi načenjali tovrstne pomenke v spalnici. Tam je namreč vsaka izjava slišatj fehtnejša in pomenljivejša. Veliko lažje se je pogovarjati na spre-

POGOVORI O SPOLNOSTI

Molk ni vselej zlato

hodu, v naravi, med dolgo vožnjo z avtomobilom. Takrat imata partnerja mir in čas, da priveda svojim težavam do dna. Vsekakor pa je še vedno bolje izrabiti manj primeren trenutek za pogovor kot pa molčati o stvarih, ki nas težijo in ki sestavljajo pomemben delež našega vsakdanjega življenja.

Zakonski svetovalci opažajo, da se tudi v ljudski govorici vse pogosteje pojavljajo izrazi, ki označujejo doživljanje v spolnosti in človekova intimna čustva. Toda tudi partnerja, ki v družbi zlahka razpravljata o spolnosti, pogosto ne najdeta besed, s katerimi bi se pogovorila o skupnih doživljanjih v spolnosti. Pri tem ne gre za velike in odločilne težave, ampak večinoma za malenkostna nesoglasja, ki bi jih bilo prav lahko odpraviti. Prav te malenkosti pa povzročajo napelo vzdušje med partnerjema in kvarijo odnose. Treba se je pogovoriti. Če kje, potem v spolnosti velja, da molk ni zlato. Partnerja, ki molčita, bodisi iz obzirnosti, iz sramežljivosti ali zato, ker si ne upata z besedo na dan, se drug drugemu vse bolj oddaljuje.

Katere so najpogostejše malenkosti, v katerih se partnerja razhajata, ki pa jih sploh ni težko poravnati in uskladiti, če sta ona in on za to?

■ Ženskam običajno ni všeč, če morajo voditi partnerja s preveč podrobnimi napotki. Če se partner slepo ravna po njihovem govorjenju, ženske niso zadovoljne, ampak se jim zdi, da partnerju manjka domiselnost, da je zveza prefirano toga in načrtna. Potem si mislijo: Če moram na glas povedati vse, kar bi rada, potem se tem stvarimraje odrečem.

■ Marsikdaj ženske tudi moti, če je moški v ljubezenskih zadevah preveč utečen. Ljubezenska igra, ki poteka vsakokrat enako, postane dolgočasna. Čeprav se ženska sprva ob takih ali drugačnih nežnostih vzburi, se jih lahko kasneje naveliča ali pa si zaželi kaj novega. Nekam neosebno se ji zdi, da počne moški v postelji leto za letom enake stvari. Človeški občutki in želje se spreminjajo, treba je spremeniti tudi način ljubezenske igre in zblizanja.

■ Ni prav, kadar le eden od partnerjev govori o skupnem ljubezenskem doživljanju. Nema drugega partnerja takšno govorjenje moti. Tisti, ki govori, bi se moral zavedati, da mogoče ne dela prav. Preden nadaljuje podrobne razloge, bi se moral z močnejšim partnerjem pogovoriti o tej zadevi.

■ Do nesoglasij pride pogosto tudi tedaj, ko gre moški takoj po končanem odnosu v kopalnico. Nekaterim ženskam se zdi takšna naglica žaljiva, predvsem zato, ker se moškemu tako mudi umivati, medtem ko je njim še veliko do nežnosti in ljubečega objemanja. Ženska namreč tudi po orgazmu občuti potrebo po bližini in nežnosti, mnogi moški pa tega ali ne vedo ali pa hoče pozabijo.

■ Odkar se bolj prostodušno govori in piše o spolnosti, je začelo prevladovati mnenje, da mo-

„Srčne“ bolečine

Bolečine pri srcu so posebnost zase. Nešteto je zdravih ljudi, ki jih navajajo pogosteje kot srčni bolniki. Dejansko si je prav zapomniti rek že starih zdravnikov, ki so govorili: „Bolno srce duši, zdravo boli.“ Resnica je namreč, da mnoge bolezenske spremembe na srcu, bodisi na srčni mišici, zaklupkah ali na drugih delih, potekajo brez bolečin, celo v zelo napredovanih stadijih, in da bolniki kažejo mnoge druge znake, občutijo drugačne težave, kot na primer hitro utrudljivost, dušenje pri napornejšem delu itd., na bolečine pa le izjemno potožijo.

Kljub temu je nekaj bolezenskih stanj na srcu, ki bolijo. Takšne so na primer vnetne spremembe na osrčniku. Karakter bolečin pri njih je dokaj podoben tistim bolečinam pri spremembah na reberni mreni, le da so bolečine tukaj ritmičnega karakterja, kar pomeni, da so intenzivnejše ob intenzivnejšem delovanju srčne mišice in gibanja osrčnika.

Drugi vir bolečin v predelu srca so spremembe na ožilju, ki prehranjuje s krvjo srčno mišico, t. im. koronarkah. Različne spremembe, ki peljajo v zoženje teh žil (skleroza, nenehni dražljaji — česar ne manjka sodobnemu človeku, pod nenehnim pritiskom obveznosti in hotenja), ter drugi vzroki, ali t. im. relativno zoženje, kar pomeni, da iz kakršnega koli razloga skozi to ožilje prihaja manj krvi, kot bi jo srčna mišica rabila za nemoteno delovanje, občutijo bolniki kot bolečine posebnega karakterja.

Opisujemo jih v neki klasični obliki kot angino pectoris, oz. širše vzeto kot t. im. pektanginozni sindrom. Takšne bolečine prihajajo v napadu, združene še z drugimi znaki (občutek dušenja, strah, pospešeno dihanje itd.) in to največkrat ponoči, ali pri napornejšem delu. Bolečine so hude. Bolniki jih opisujejo kot občutek, da jih je nekdo z nožem zabodel v srce. Od srca se pogosto širijo navzgor v smeri lopatice, v levo ramo, ali celo vzdolž cele zgornje okončine. Tak bolnik nujno sodi k zdravniku, ki bo s sodobnimi pripomočki ugotovil stopnjo okvare in bolniku predpisal ne samo ustrezna zdravn-

ra ženska za vsako ceno in ob vsakem odnosu doživeli orgazem. To prepričanje pa je najslabše, kar lahko doleti partnerja. Moški, ki se mu bo zdelo, da ni zmožen pripraviti partnerke do orgazma, bo ostal zavrt, možno je celo, da postane začasno impotenten.

■ O spolnosti bi se morala partnerja vsekakor odkrito in izčrpno pogovarjati. Le tako se lahko izogneta nesporazumom. Kot rečeno, pa si za pomenek ne smeta izbrati ravno spalnice. Tam nista dovolj čustveno odmaknjena, preblizu sta problemom, ki jih v pomenku načenjata. Pomenka tudi ne kaže začeti z besedo: „Ti si...“ Ali: „Ti bi moral...“, temveč drugače. Rahločulno, previdno, ne žaljivo, vselej z zavestjo, da gre v takšnih zadevah za vselej dva krivca, nikoli za enega samega.

vila, ampak kar je enako, če ne še pomembnejše — način življenja, prehrano itd.

Bolnika k zdravniku peljemo ali kličemo zdravnika na dom. Bolnik po napadu ne sme hoditi! Morda več, kot opisanih in po bolezenskih spremembah na srcu pogojenih bolečin, pa slišimo opis podobnih, pri sicer telesno povsem zdravih osebah, brez kakršnih koli sprememb na srcu ali ožilju. Največkrat je to pri mladih, glede vitalnosti in fizičnih zmogljivosti v najboljših letih. Tudi te osebe prihajajo po pomoč k zdravniku, nemalokrat prestrašene, ker so začutili bolečino, podobno, kot bi jih nekaj zbadlo, in nam skoraj praviloma, prav natančno, s prstom pokažejo kje je ta bolečina bila in kje se pojavlja.

Zvečine pa izvemo, da se te bolečine pojavljajo pri razburjenjih, samo v določenih

življenjskih okoliščinah (ob gotovih odločitvah, pred izpitom itd.), kar že samo po sebi govori, da gre za določeno senzacijsko, vsled nepravilnega reagiranja takšne osebe, na gotove življenjske okoliščine. Za takoj imenovano nevrotično reakcijo in bolečino. Kljub temu, da je takšnih bolnikov danes veliko, in da ne potrebujejo dejansko nobene zdravljenja srca, ampak preje psihohigienično treniranje pri zdravniku za duševne bolezni, ne kaže bolnikov, pri katerih resda ne najdemo nobenih sprememb na srcu, podcenjevati. Statistike namreč kažejo, da je iz vrst teh pozneje večje število resničnih srčnih bolnikov z okvarami koronark. To pa še vedno ne daje namišljenim srčnim bolnikom, da jih tako imenujem, nobenih pravic do izsiljevanja tistih oblik zdravljenja, ki se njim zdijo primerna (bolniški dopusti, klimatska zdravljenja), uživanje velikih količin zdravil i. dr. ampak izvajanje tistih ukrepov, ki jim jih predpiše zdravnik.

Štruklji in štrukeljci

Vlečno testo za štruklje: 1/2 kg mehke moke, 1 do 2 jajci, 1 do 2 žlici olja, sol, malo limoninega soka ali kisa, mlačna voda, maščoba za mazanje hlebčkov.

Za štruklje zelo pogosto uporabljamo vlečno testo. Njegove sestavine so moka, mlačna voda, sol in malo maščobe. Najraje dodamo olje, ker je po njem testo voljno. Kot vezivo uporabljamo jajce, za rahljanje pa nam služi limonin sok, kis in alkohol. Testo delamo kot za rezance, biti pa mora mehkejši; namesto mrzle uporabljamo mlačno vodo. Vse sestavine dobro pregnetemo, da je testo prožno in se loči od posode in rok. Če imamo več testa, ga razdelimo na hlebčke; vsak hlebček dobro pregnetemo, ga namažemo z oljem in denemo na pomokano desko ali v skledo počivat. Pomastimo ga zato, da se med počivanjem ne naredi po vrhu skorjica, ki povzroča pri vlečenju luknje.

Hlebčke pokrijemo. Počivajo naj 1/2 ure ali pa tudi več. Posamezen hlebček nato na pomokanem prtu le prav malo razvaljamo. Gnesti ga ne smemo več, ker se potem testo slabo vleče. Namažemo ga z oljem ali s kako drugo raztopljeno maščobo. Testo razvlečemo z rokami. Pomagamo si s hrbtom roke, da s prsti ne prebodemo testa. Zvlečeno testo namažemo z nadevom in zvijemo. Še prej pa porežemo debele robove. Zvijati moramo tako, da se plasti testa lepo uležejo druga ob drugo in ni vmes zračnih lukenj. Če pa se le naredi, jih prebodemo z iglo.

MAKOVI ŠTRUKLJI, KUHANI

Nadev: 1/2 do 3/4 l mleka, 4 pesti zmlatega ali stolčenega maka, 3 do 4 jajca, 12 žlic goste kisle smetane, sladkorja, pomešanega z vanilinom, po okusu, 3 do 4 žlice belih drobtin, maslo in drobtine za zabelo.

Spočito testo razvlečemo (debele robove porežemo) in namažemo z nadevom. Zavijemo, prevalimo na prtič, potresen z drobtinami, ga vanj zavijemo in po potrebi na koncih povežemo. Počasi kuhamo v vrelem kropu približno 1/2 ure. Kuhane štruklje vzamemo iz lonca, po nekaj minutah jih razvijemo, razrežemo na rezine in zabelimo s prepraženimi drobtinami.

Nadev: Zmlet ali stolčen mak kuhamo v mleku, da se zgosti. Ohladimo in premešamo rumenjake, smetano, sladkor in prav nazadnje sneg iz beljakov. Zmes namažemo po testu, po vrhu pa potresemo še z drobtinami, če je nadev redek, jih vzamemo več, sicer pa manj. Te štruklje lahko naredimo tudi brez sladkorja.

KOSTANJEVI ŠTRUKLJI, PEČENI

Nadev: 15 dkg masla, 10 dkg sladkorja, 2 rumenjaka, 1 vanilin, sneg iz beljakov, 1/2 kg kuhanega olupljenega in pretlačenega kostanja, 1/4 l mleka ali smetane.

Razvlečeno testo pomažemo z nadevom. Zvijemo in zvitek spečemo v pečici. Na pol pečene oblijemo z mlekom ali smetano in ga spečemo do konca. Pečene štruklje zrežemo na rezine.

Nadev: Maslo umešamo s sladkorjem in rumenjaki, dodamo vanilin, kostanj in sneg iz beljakov, rahlo pomešamo. Pregost nadev, ki se ne maže, razredčimo z mlekom ali smetano.

obraz in v telo, le da nikoli ni videl nobene od blizu in brez obleke, da bi si mogel o njih kdovekaj predstavljati.

Vrata so se neslišno odprla. Indijanka se je povrnila in prekinila verigo njegovih miselnih podob. Krog pasu je imela ovito brisavko, tisti velik kos modrega platna, kakršnega ponavadi dobiš v hotelu.

Samu se je zdela zdaj višja kot prej in vsekakor lepša. Njeni lasje so bili vranječrni, in voda je kapljala od njih kakor rosa v jutranji zarji. Tržke prsi so se ji svetile kot na sveže položeni razstavni predmeti. S kretinjami, ki niso poznale ponarejenosti ne sramu, je odbrzela k mizici na drugi strani sobe, kjer je ležala na tleh njena majhna črna torbica. Iz nje je potegnila glavnik in se jela česati pred visokim zrcalom na steni.

Sam je sledil gibom njenega telesa, ko se je upogibala in lovila svoje dolge lase. Prsi so ji bingljale v zrcalu kot dve gumijasti žogi. Bila je videti sveža in spočita. Ali je spala vso noč in vse jutro?

„Kako ti je ime?“ jo je nagovoril.

Dekle se je privzdignilo na prstih in ujelo Samov pogled v zamazanem zrcalu.

„Jacqueline.“

„Jaz pa sem Sam, Sam Marin,“ je rekel in ni odmaknil pogleda od njenega mišičastega telesa. Stala je tam pred zrcalom v vlogi dražljive izlozobene reklame.

„Naj pridem k tebi, Sam?“ je vdano vprašala in spuстила brisavko k nogam na tla.

„Lepa si,“ je pripomnil in stresel z glavo.

Jacqueline se ni premaknila z mesta. „Vem, da oklelaš,“ je čez čas nadaljevala. „Bojši se me. Misliš, da sem bila na cesti.“

„Kje pa si bila, če ne na cesti?“ je naravnost odgovoril.

Indijanka se je obrnila k njemu.

„Tom me je spoznal v rezervatu. Pred dvema meseci me je odpeljal s seboj. Najprej v bližnjo Kenoro, včeraj pa sem.“ Pogledala je po svojem polnem telesu, potem je nadaljevala: „Drugih moških nisem poznala. Zdrava sem, če hočeš vedeti.“

Samu je bilo nerodno. Z roko si je popravil zglavnik pod glavo in se nasmehnil. Rekel pa še vedno ni nič o tistem, kar je pričakovala. Že nekaj časa je vedel, ko je takole ležal na postelji in jo opazoval z razširjenimi nosnicami in zenicami, da jo bo poklical k sebi. Vendar je še vedno okleval in sam ni vedel, zakaj.

„Zadovoljen boš,“ se je ponudila Indijanka, ne da bi se premaknila samo za ped. Njene oči so se vznemirile. Samu se je zdelo, da se je v njih prižgal tisti ogenj, ki ga je vedno rad opazoval pri kupljenih ženskah v hotelih, tik preden so legle k njemu in preden so odvrgle zadnji kos svojega perila.

Gledal jo je takole še nekaj kratkih sekund, potlej se ji je nenadoma predal in poklical:

„Pridi!“

Jacqueline je bila hitro pri njem. Skrila je svoje ožgano telo pod hladno sivkasto rjuho in uprla v Sama svoje velike oči. Čakala je, da se je dotakne. Ustnice je imela rosne, kot bi trpela v pričakovanju moškega dotika, ki bo zanjo povsem nov.

Sam je občutil mehko toplino njenega telesa. Vztrepetal je in jo poljubil na usta. Zdaj se je vsa privila k njemu in mu porinila svoje napete prsi v odprte dlani. On je zgrabil zanje, čutil, da so težka in polna, potem jo je v hipu vso obvladal in ji ni več dal, da bi ga poljubljala sama kakor sužnja svojega gospodarja. Misli je še na to, da ji hoče pokazati, kako zelo jo ceni kot žensko, nato pa ni nič več mislil, ampak samo še vabil iz njenega grla

nepridušene krike ženske ljubezni.

Spal je trdno. Odprl je oči in ni takoj ugledal dekleta ob sebi. Zdrnil se je in v zamahu sedel na postelji. Misel, da mu je ušla, ga je zabolala.

Jacqueline pa je mirno sedela ob njegovem vznožju. Na sebi je imela svojo rožnato oblekico in čakala, da se prebudi.

Soba je bila pospravljena. Vsi sledovi prejšnje noči so izginili iz nje.

„Nisi odšla?“ je vprašal Sam in ni tajil svojega začudenja.

„Zakaj bi naj odšla?“ je odgovorilo dekle. „Rekel si, da sem zdaj tvoja.“

„Kako dolgo sem spal?“ je povzel Sam in pogledal na svojo ročno uro.

„Dve uri,“ je pojasnila Jacqueline. „Si srečen?“

„Podaj mi srajco in obleko,“ ji je naročil. „Prinesel ti bom kosilo in vse drugo, kar potrebuješ. Kakšno številko nosiš?“

Dekle se je zasmajalo. „Kako naj vem. Kaj pa mi hočeš kupiti?“

„Perilo potrebuješ in drugo obleko. Tudi nove čevlje. Z menoj ne moreš taka. Tudi ruto ti bom kupil in drugo torbico, ta je že vsa oguljena.“

„Nimam številke. Še nikoli nisem kupovala po številkah.“

„Bom že nekako izbral pravo mero. Za čevlje lahko odnesem s seboj stare, vsaj dolžina bo prava.“

„Kam pa greva?“ je vprašala počasi, kot bi o nečem razmišljala.

„Danes nikamor. Ostala bova kar tukaj. Jutri navsezgodaj se odpeljeva. V Verden moram. Ni daleč. Pomagala mi boš.“

(Dalje v prihodnji številki)

Nemirna Srednja Amerika

Površnemu opazovalcu mednarodnega dogajanja bi se utegnili v določenem trenutku zdeti, ko da so se vse nevarnosti in težave tega sveta zgrnile samo na Evropo in pa še morda na Bližnji vzhod. Vsaj tako bi sodili po zanimanju, ki ga svet kaže za nekatera dogajanja, v zadnjem času zlasti za krizo na Poljskem. Poleg tega so nenehno vznemirjive novice o dogajanju na Bližnjem vzhodu, o pripravah Izraela, da se lepega dne z vso vojaško silo vrže na težko preizkušeni Libanon in tamkaj požge in popali vse, kar je palestinskega, da bi tako enkrat za vselej spravil s sveta pogravitnega sovražnika, ki ga Izrael vidi v palestinskem osvobodilnem gibanju.

Če pa bi človek sodil po raznih akcijah ameriškega predsednika Reagana, potem bi pa sploh dobil vtis, ko da je na vsem svetu edina Poljska tista, ki ogroža mir med narodi in ki sili svet v nove, še hujše preizkušnje. Česa vsega se ne loteva ameriški predsednik, da bi svoje evropske zaveznike spravil vkup in jih poravnal v enotno fronto proti Poljski in Sovjetski zvezi. Vendar mu ne gre in ne gre spod rok.

Pri takem svojem početju pa se ameriški predsednik kaže kot velik dvoličnež. Sko-raj bi kazalo uporabiti zanj tisto primero o nekem, ki je kričal na cesti „Ujemite tatu“, je pa sam bil tisti tat. No, ameriški predsednik ne gre pripisovati kakšne vloge tatu, mu pa še kako gre vloga tvorca dvolične politike. Na eni strani na vse kriplje obtožuje Sovjetsko zvezo, češ, da je kriva za sedanje stanje na Poljskem, da je ona bila tista, ki je spodbudila Jaruzelskega, da je šel z vojsko proti delavcem in uvedel vojno stanje in da visi nad Poljsko še vedno grožnja sovjetske intervencije v primeru, če Jaruzelski ne bi bil kos poljskim delavcem in sindikatu Solidarnost. Četudi bi bilo, in četudi je vse to res, pa vendar Reaganovo vpitje nad Rusi ne more prikriti pred svetom dejstva, da on sam na drugem koncu sveta počenja prav isto.

Nj od danes resnica, da ameriška vlada sebi pridržuje vso pravico odločati o usodi mnogotermih narodov in držav na obsežnem območju Latinske Amerike, še posebej pa Srednje Amerike. Pred dolgo leti je na primer bila ameriška vlada tista, ki je s silo preprečila, da bi v mali srednjeameriški državi Gvatemali prišlo na obsežne napredne sile. Zelo groba in neumljena je bila takrat ameriška roka — pa trda tudi — ki je preprečila tako preobrazbo v Gvatemali. Ali je vzemimo Kubo. Česa vsega se niso lotili v pa združeni državi, da bi vrgli Castrovo režim. Organizirali so zaroto, poslali so celo z letali oborožene in izurjene kubanske politične begunce na Kubo, da bi prevzeli oblast, organizirali so dolgoletno gospodarsko zaporo Kube in podobno.

Zdaj sta v središču ameriškega zanimanja zlasti dve mali srednjeameriški državi, Nikaragva in Salvador. Zakaj prav le-te? Zato, ker je v Nikaragvi pred dvema letoma zmagala tako imenovana sandinistična fronta, splošno ljudsko gibanje, ki je po večletnih krvavih bojih proti domačemu diktatorju Somozi, ta je živel in vladal z ameriškim blagoslovom, z ameriškim denarjem in ameriškim orožjem, končno doseglo zmago. Zdaj hoče Nikaragva ostati svobodna in uresničiti novo boljše ureditev. V Salvadorju že nekaj let teče prav tako krvava bitka združenih ljudskih sil proti vojaški diktaturi. Tudi ta diktatorska oblast, ki je kriva za smrt tisočev salvadorskih kmetov in mestnih revežev, ker so se upirali, je lahko ostala v sedlu samo z ameriško pomočjo. Vendar, vse bolj postaja očitno, da so dnevi diktature tudi v Salvadorju štetli. Moč osvobodilnih sil kljub grozanskemu terorju neprestano raste.

Ze lani je diktatorska vlada napovedala splošno ofenzivo proti upornikom in zagotavljala, da bo ta ofenziva pomenila konec vsem poskusom odpora. Več kot pol leta je mimo, pa o uspehih ofenzive, ki so jo Američani močno podprli z orožjem in vojaškimi svetovalci, ni ne duha ne slišati. Narobe, osvobodilne sile so pred kratkim celo vdrle na osrednje letališče blizu glavnega mesta in uničile nekaj desetlin letal in helikopterjev. Razjarjeni oblastniki so se maščevali na tak način, da so zverinsko pobili nekaj sto povsem nedolžnih ljudi, kar je vzbudilo splošno zgražanje po vsem svetu. Danes osvobodilno gibanje s svojimi oboroženimi in dobro izurjenimi enotami nadzoruje velik del državnega ozemlja. Da bi preprečili prelivanje krvi, se voditelji osvobodilnega gibanja zavzemajo za pomiritev z vladnimi silami, toda diktatorska oblast, ki se opira na ameriško vlado, noče o tem nič slišati.

Reagan se boji, da se mu ne bi Srednja Amerika izmuznila iz rok. Nikaragva je že zunaj ameriškega vpliva, Kuba je bila že od prej. Zdaj pa naj zmaga še osvobodilna vojska v Salvadorju, potem gre lahko kar po vrsti — Gvatemala, Brazilija in še druge dežele, kjer se mnogi oblastniki drže na vodstvu držav edinole z opiranjem na vojaško moč in podporo Združenih držav. Odtod zamisel, ki naj bi dozorevala prav ta čas, če ne ni do kraja dozorela v vrstah nekaterih Reaganovih svetovalcev, da bi, če ne bo šlo drugače, Američani kar s svojo vojsko vdrli v Salvador in za zmerom napravili red. Tega še niso storili in se bodo, kot vse kaže, s težavo tega lotili, če se sploh bodo, ker je v sami Ameriki dosti ljudi, ki jim je nauk Vietnamu še vedno živ pred očmi, pa ne bi radi dovolili, da bi se ameriška vojska spel osramotila. Sicer pa imajo ZDA več želez v ognju. Če se že ne bi dalo s posegom ameriške vojske, bi pa to delo morda opravila obveščevalna služba CIA, tista, ki je pripravila in tudi uresničila svoj čas zaroto proti čiljskemu predsedniku Allendeju. Vidna zasluga CIA je bila, da ima Čile danes fašistično oblast.

Nekaj podobnega naj bi snovali tudi v zvezi z Nikaragvo in Salvadorjem. Ni tako težko podkupiti nekaj delomrznih in jih za bogato nagrado pridobiti za podtalno rovarjenje proti obstoječi oblasti v Nikaragvi. Morda bi skrivaj poslali še kakšne ubežnike in bi začeli snovati kakšno opozicijsko stranko, ki bi seveda bila na plačilnem seznamu v Združenih državah.

Naj gre za tako ali drugačno načrtovano in naklepno pripravljeno akcijo proti obema deželama, dejstvo je, da taka ameriška politika spro-

ža prav podobno stanje napetosti in negotovosti v svetu, kot jo ameriški predsednik očita vojaški oblasti na Poljskem ali pa svoječasni sovjetski vojaški intervenciji v Afganistanu. Vsak tuj poseg v notranje zadeve neke države, pa naj bo to kjerkoli na tem svetu, pomeni udarec miru in ustaljenosti vsega sveta. Odtod tudi velik odpor, ki ga kažejo takj ameriški politiki evropski zavezniki. Celot predsednica britanske vlade Thacherjeva, ki ji ne bi mogli pripisati kakšne posebne naprednosti, se je postavila po robu načrtom, da bi šla ameriška vojska v Nikaragvo ali Salvador delat red in mir.

Vsa ta dejstva so dokaz in potrdilo, da ima ta naš svet, žal, še vse dosti in preveč takih kriznih žarišč, kot so Poljska in Bližnji vzhod. Hkrati pa nas primer politike ameriškega predsednika sili k prepričanju, da ne more želi kaj prida uspehov tako početlje, ko nasprotnika obsojaš za nekaj podobnega, kar sam tudi počneš.

Drago Košmrlj
(Kmečki glas)

RADIO - TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1



PETEK, 19. 3.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska oddaja: Rimljani ob Donavi — 10.30 Anastazija — 12.15 HFK predstavlja — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Wombeli — 17.30 Matt in Jenny — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Seržant Cribb — 21.05 Modna revija — 21.10 Made in Austria — 22.00 Reklama in šport — hokej Avstrija : Romunija — 23.40 Poročila.

SOBOTA, 20. 3.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Skice nekega srečanja — 11.45 George Balancine in New York City ballet — 11.55 Nočni studio — 13.00 Uredništvo — 15.20 Film s Sarah Leander — 17.00 Kdo rokodelci z nami? — 17.30 Pasje zgodbe — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Arena senzacij — 22.20 šport — hokej Norveška : Švica — 22.50 Plivja Newton — John — 23.35 Poročila.

NEDELJA, 21. 3.: 11.00 Ura tiska — 12.00 Retorična komunikacija — 15.00 Šimpo — 16.45 Nils Holgersson — 17.10 Gibanje je vse — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Avstrijska ljudska glasba — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Prači apostolov — 21.50 Šalo — 21.55 šport — hokej Avstrija : Nizozemska — 0.00 Poročila.

PONEDELJEK, 22. 3.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 10.00 Wilhelm Tell — 10.30 Film s Sarah Leander — 12.05 Nebeška zabava — 12.30 Veselje ob glasbi — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Točno pogled — 17.30 Slike naše zemlje — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Fauna Iberica — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.00 „Kje sem?“ — 21.05 Profiji — 21.55 šport — hokej Avstrija : NDR — 23.30 Poročila.

TOREK, 23. 3.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Gmota in prostor — 10.30 Šimpo — 12.10 Color Classics — risanka — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Tudi poveseliti se je treba — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Moda — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Argumenti — 21.45 Panorama — 23.35 Poročila.

SREDA, 24. 3.: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi poveseliti se je treba — 9.35 Francščina — 10.05 Nepoznana sosesčina — 10.35 Cirkus — 11.45 Argumenti — 13.00 Uredništvo — 17.00 Vigredna vila — 17.30 Viki — 17.55 Otrkom za lahko noč — 18.00 Policijska inspekcija 1 — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Hatari — 22.45 šport — hokej Avstrija : Poljska — 0.00 Poročila.

AVSTRIJA 2



PETEK, 19. 3.: 17.30 Retorične komunikacije — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Velika pustolovščina Himalaja — 21.05 Modna revija — 21.10 Politika v petek — deset pred deseto — 22.20 Willard — 23.55 Poročila.

SOBOTA, 20. 3.: 16.10 Dunaj in njegova glasba v anekdotah — 16.55 Kdo me hoče? — 17.10 Trailer — 17.35 Primer za ljudskega odvetnika? — 18.00 Nago-met — 18.30 Valkira — Richard Wagner — 19.40 Karl Löbl v pogovoru s Kurtom Pahlenom — 21.20 Poročila — 22.55 Vestern — 0.50 Poročila.

NEDELJA, 21. 3.: 10.00 Matineja — Johann Wolfgang von Goethe — 16.00 Minetti o Minettiju — 16.45 Avtomobilske dirke za veliko nagrado Brazilije — 19.00 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Telefonski klic zadostuje — pridem v hišo — 22.05 Alfred Hitchcock: „Pasti“ — 22.50 Matineja — Johann Wolfgang von Goethe — 23.50 Poročila.

PONEDELJEK, 22. 3.: 18.00 Znanje danes — 18.30 Jean Christophe — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Faust — 22.15 Deset pred deseto — 22.45 Svileni čevlji — 23.45 Poročila.

TOREK, 23. 3.: 17.45 Srečanje s Karl-Heinzem — 18.00 Orientacija — 18.30 Jean Christophe — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kviz v rdečo-belo-rdečem — 21.05 Dallas — 21.50 Deset pred deseto — Hokej — 22.20 Klub 2 in poročila.

SREDA, 24. 3.: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Serija — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Broadway-bazar — 21.30 Kulturni dnevnik v sredo — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 O filmu — 23.05 Einsteinove sanje — 23.30 Poročila.

ČETRTEK, 25. 3.: 17.45 Šolska oddaja: proizvodnja električnega toka — 18.00 Po Avstriji — 18.30 Kaj naj počnemo z njim? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Iz dvanajst bo ena — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

ORF - KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 19. 3.: 14.10 Koroški obzornik — Drava povej, kje dom je moj — Veselo naokrog.

SOBOTA, 20. 3.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 21. 3.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 22. 3.: 14.10 Koroški obzornik — Zborovska glasba.

TOREK, 23. 3.: 9.30 Pisani svet (Skozi puščavo in goščavo — 2) — 14.10 Koroški obzornik — Kako danes živeti (4.) — Minute z ...

SREDA, 24. 3.: 14.10 Koroški obzornik — Da jih ne pozabimo — Za starejše letnike.

ČETRTEK, 25. 3.: 14.10 Koroški obzornik — Literarno-glasbena oddaja.

JUGOSLAVIJA



PETEK, 19. 3.: 8.50 TV v šoli — 17.10 Poročila — 17.15 Kaj je novega na podstrešju — 17.45 Teletart '81 — 18.15 Velelalom za moške, reportaža iz Kranjske gore — 18.30 Obzornik — 18.45 Pred izbira poklica: Poklici v geologiji in rudarstvu — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.24 TV in radio nočaj — 19.26 Zrna do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 SKAG, ameriška nadaljevanka — 21.10 Ne prezrite — 21.25 Ti dnevi, ta leta — 22.10 Spremljajmo — sodelujmo! — 22.20 Nočni kino: Mimi Kovinar, italijanski film — 0.10 Poročila.

SOBOTA, 20. 3.: 8.00 Poročila — 9.25 Otrk in igra — 9.50 Kranjska gora: Slalom za moške, prenos 1. teka — 12.25 prenos 2. teka — 16.45 Košarka Radnički : Partizan, prenos — 18.10 Risanka — 20.00 TV križanka — 21.45 Zrcalo tedna — 22.00 Tatovi, kot smo mi, ameriški film — 0.00 Poročila.

NEDELJA, 21. 3.: 8.10 Poročila — 8.15 Živ, žav — 9.10 Vroči veter — 10.10 Kažipot — 10.30 Čez tri gore: Dekliški nonet „Carmen“ — 12.00 Ljudje in zemlja — 13.00 „Znanje — imanje“ — 14.35 Poročila — 14.40 Dolgo potovanje domov, amer. film — 16.20 Zakaj in zato — 17.20 športna poročila — 17.35 Sestanek v nebotičniku — Reportaža z nogometne tekme Hajduk : CZ — 20.00 Nepokorjeno mesto, nanizanka — 21.30 športni pregled — 22.15 Poročila.

PONEDELJEK, 22. 3.: 8.45 TV v šoli — 10.00 Poročila — 16.00 Kmetijska oddaja — 17.00 Poročila — 17.05 Mesta: Chicago — 17.55 Družbena samozočita — 18.30 Obzornik — 18.45 Mladinska oddaja — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 35 mm — Filmska delavnica — 21.50 V znamenju.

TOREK, 23. 3.: 9.00 TV v šoli — 10.00 Poročila — 15.40 šolska TV — 17.10 Poročila — 17.15 Slovenske ljudske pravljice — 17.30 Jugoslovanski narodi in pesmi in ples — 18.00 Pustolovščina, otroška serija — 18.30 Obzornik — 18.45 Obramba in samozočita — 19.15 Risanka — 20.00 Odprto za ustvarjalnost — 20.45 E. Zola: Nana — 21.45 V znamenju.

SREDA, 24. 3.: 9.00 San Suario: Velelalom za moške, prenos 1. teka — 11.30 prenos 2. teka — 16.20 Velelalom za moške, posnetek iz San Suario — 17.30 Poročila — 17.50 Družina Smola — 20.00 Film tedna: F.I.S.T., amer. film — 22.25 V znamenju.

ČETRTEK, 25. 3.: 8.55 Propagandna oddaja — 9.00 San Suario: Velelalom za ženske, prenos 1. teka — 11.30 prenos 2. teka — 14.25 šolska TV — 16.00 Velelalom za ženske, posnetek iz San Suario — 17.10 Poročila — 18.00 Mozaik kratkega filma — 20.00 Bobu bob — 21.35 Rajmonda — 22.15 V znamenju.

OBIŠČITE

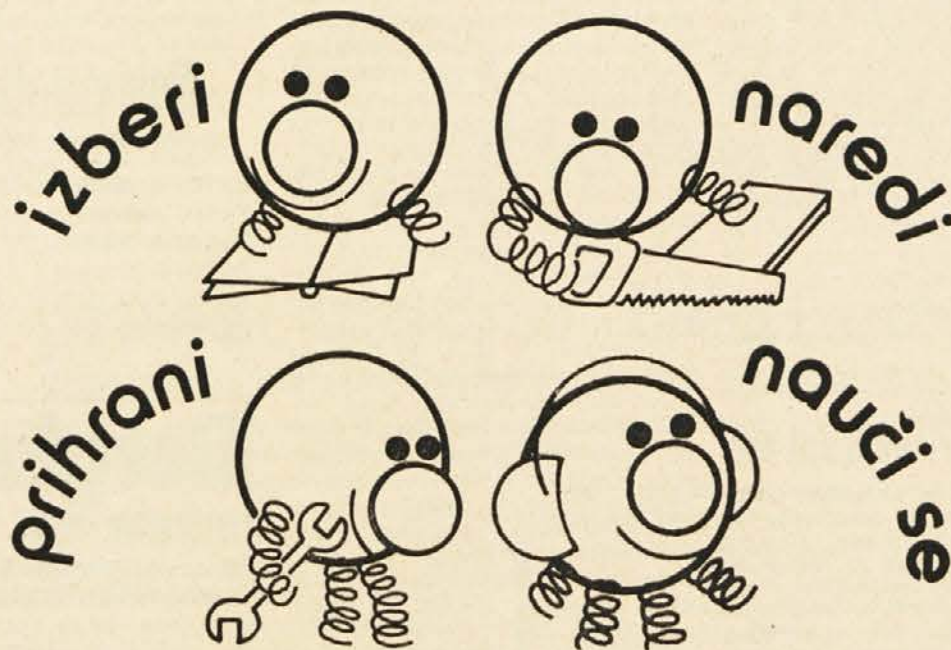
21. MEDNARODNI SEJEM

ALPE - ADRIA

IN NJEGOVE SPECIALIZIRANE SALONE
NAVIKA, KAMPING, KARAVANING

SLIKA-ZVOK
VSE ZA DOM
NAREDI SI SAM

ŠPORT, TURIZEM, REKREACIJA



V TEDNU SEJMA

VAM VINOTEKA GOSPODARSKEGA RAZSTAVIŠČA
NUDI PREKO 300 IZBRANIH JUGOSLOVANSKIH VIN.
V LJUBLJANI OBOGATENA KULINARIČNA
IN KULTURNA PONUDBA.



GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE
LJUBLJANA, 22. DO 28. MAREC 1982

- ŠPORTNI VESTNIK - ŠPORTNI VESTNIK -

Obir pokal 1982

Zadnje nedeljo so ob neugodnih vremenskih razmerah Selani (TVN Prijatelji narave) izvedli svojo sankarsko tekmo.

Z njo se je zaključilo tudi letošnje tekmovanje za POKAL OBIRJA 1982. V tem tekmovanju se seštejejo rezultati sankarskih tekem v Šmarjeti (prirejatelj TVN Šmarjeta), v Lepeni (prirejatelj SPD Zarja), na Obirskem (prirejatelj SPD Obir) in v Selah (TVN Sele). Vsa društva so tekmovanje izvedla v splošno zadovoljstvo udeležencev in so v letošnji zimi mogli našteti skupno 405 tekmovalcev. 200 sankarjev pa je prišlo v končno uvrstitev.

Ker sankarske tekme omenjenih štirih društev zavzemajo pri sankarjih okoli Obirja svoje mesto, bodo organizatorji izvedli sigurno tudi tekmovanje za POKAL OBIRJA 1983.

To pa so letošnji zmagovalci:

Sportne sanke I: 1. Novotny Ernst (Šmarjeta) 95 točk; 2. Zura Walter (Šmarjeta) 93 točk; 3. Smrtnik Hanzi (SSK Obir) 87 točk

Sportne sanke II: 1. Wassner Max (Šmarjeta) 94 točk; 2. Osojnik Fridi (SSK Obir) 88 točk; 3. Miklau Florian (SSK Obir) 86 točk

Solarke I: 1. Zura Doris (Šmarjeta) 114 točk; 2. Kogoj Angelika (SPD Zarja) 87 točk; 3. Mack Cornelia (Šmarjeta) 27 točk

POKOJNINSKA ZAVAROVALNICA ZA DELAVCE OBVEŠČA

V mesecu marcu bo imela Pokojninska zavarovalnica za delavce v naslednjih krajih uradne dneve:

- ▶ v Labotu 65, občinska hiša 19. marca, od 8.—12. ure
- ▶ v Beljaku, Kaiser-Josef-Platz 1, Delavska zbornica 23. marca, od 8.—12. ure

Solarji I: 1. Miklau Adolf (SPD Zarja) 78 točk; 2. Potočnik Emil (SPD Zarja) 68 točk; 3. Ošina Paul (SPD Zarja) 30 točk; Smrtnik Marko (SSK Obir) 30 točk; Oraže Konrad (Sele) 30 točk

Solarke II: 1. Diana Olip (Zarja) 114 točk; 2. Smrtnik Marice (SSK Obir) 103 točke; 3. Pasterk Sonja (Zarja) 94 točk

Solarji II: 1. Zura Walter (Šmarjeta) 99 točk; 2. Weratschnig Heinz (Šmarjeta) 94 točk; 3. Karničar Rudolf (SPD Obir) 79 točk

Mladinke: 1. Doujak Ingrid (TVN Borovlje) 120 točk; 2. Wilhelmer Rosemarie (Šmarjeta) 102 točki; Wutte Claudia (Šmarjeta) 102 točki

Mladinci: 1. Karničar Josef (SPD Obir) 117 točk; 2. Smrtnik Hanzi (SSK Obir) 109 točk; 3. Novotny Ernst (Šmarjeta) 96 točk

Splošna ženske: 1. Karničar Inge (SPD Obir) 114 točk; 2. Smrtnik Regina (SSK Obir) 111 točk; 3. Kölich Emilie (SPD Zarja) 75 točk

Splošna moški: 1. Haderlap Stanko (SSK Obir) 100 točk; 2. Oraže Robert (TVN Sele) 90 točk; 3. Wassner Max (TVN Šmarjeta) 93 točk

Starostna moški I: 1. Miklau Florian (SSK Obir) 107 točk; 2. Novotny Erich (TVN Šmarjeta) 94 točk; 3. Weratschnig Heinz (TVN Šmarjeta) 93 točk

Starostna moški II: 1. Certov Rudi (TVN Sele) 120 točk; 2. Wutte Thomas (TVN Šmarjeta) 105 točk; 3. Stane Josef (Zarja) 97 točk

TURNO SMUČANJE

Na Stolu in njegovi sosesčini

Ce stojimo ob vznožju Karavank, v Podnu in se oziramo na strme stene (Vrtače, Zelenjaka in Ovčjega vrha), si le težko predstavljamo, da se med temi strmimi vrhovi nahajajo izvrstni tereni za turno smučanje. Vigredi, ko v dolini narava že zeleni se na tem območju že začne smučarska sezona. Izhodišče za turno smuko je gostilna Podnar v Podnu. Do tja se udobno lahko pripeljemo z avtomobilom.

Od Podnarja vodi pot skoraj po ravnem v Mlako (Märchenwiese). Tja je speljana tudi tekaška proga in zato pridemo tudi zelo hitro pod Vrtačo. Pravi vzpon pa se začne šele za Mlako. Zelo strmo se dviga pobočje proti sedlu Vrtače (loči Vrtačo od Svačice).

Kmalu pustimo gozdno mejo za nami in vstopimo direktno v plazove, ki postajajo vedno bolj strmi. Kože pod smučkami ne držijo več in primorani smo iti dalje peš s smučkami na rami (ali pritrjenimi na nahrbtniku). Spremlja nas topel pomladanski veter. Vzhodno ostenje Ovčjega vrha se že sveti v jutranjem soncu. Trudimo se, da bi čim prej dosegli sedlo. Pot nam že kaplja z obraza, a poti še vedno noče biti konec. Razdalja do sedla se nam je zdela kratka, a smo kmalu spoznali, da smo se precej uštelili. Šele po eni uri in pol dosežemo Sedlo Vrtače. Na toplem soncu se nekoliko odpočijemo in okrepčamo. S tega sedla bi se lahko še povzpeli na bližnjo Svačico (tri četrte ure hoda), vendar čas tega ne dopušča, ker smo namenjeni še na Stol in na Ovčji vrh. S sedla sestopimo v mogočni zatrep pod Celovško špico

in Stolum. Na poti proti Stolu pripeka vroče sonce. Sneg se taja in pod nami slišimo večkrat žuboreti pottočke. Proti vzhodu se nam odpira lep razgled na Košutnikov Turen, Hajnžov stolp, Košutico, Veliki vrh in na mogočne Kamniške Alpe. Zadnji metri na sedlo med Malim in Velikim Stolum so zelo strmi, sneg pa je tako trd, da si moramo navezati dereze. Počasi premagamo tudi to težavo in po manj strmih svetih dosežemo vrh Stola. Križ je skoro docela v snegu. Pri križu si udobno „posteljemo“ za počitek. Razen nas (treh) ni nikogar na vrhu. Vse je tiho in zapuščeno. Tudi pri Prešernovi koči ni sledu o ljudeh. V toplem popoldanskem soncu uživamo gorsko tišino. Lep razgled — na Julijce in na Visoke Ture — skrbi za čudovito lepo kuliso. Tudi pri Celovški koči (Klagenfurter Hütte) je nekaj smučarjev, ki se sončijo, nekaj pa se jih vzpenja po zahodnem grebenu na Ovčji vrh.

Po prijetnem počitku, ki se nam je kar prilegel, se pripravljamo na spust,

Jutri otvoritev Gast 82

Jutri se bodo na celovškem razstavišču odprla vrata 14. strokovnega sejma gastronomije in turizma, ki bo trajal do vključno četrta 25. marca. Na letošnjem sejmu bo razstavljalo 451 domačih razstavljalcev in 338 razstavljalcev iz inozemstva. S tem so polno zasedene sejemске dvorane 3, 5 in 12 ter pripadajoči razstavniki prostori na prostem. Razstavna površina znaša 35.000 kvadratnih metrov, od tega je 20.000 kvadratnih metrov v dvoranah (halah) in 15.000 na prostem. Kot po navadi bo tudi letos MEDNARODNO TEKMOVANJE MLADIH KUHAJEV in sicer tokrat že enajstič. Nadalje so na programu MEDNARODNI BIFE (strokovno tekmovanje v pripravljanju miznih plošč), STROKOVNA ZBOROVANJA o turizmu, kateremu se daje še posebno važnost in POSEBNE RAZSTAVE trgovske zbornice (WIFI) za Koroško, koroškega združenja pekov, koroških cvetličarjev, koroških drevesnic in vrtnarjev ter koroško-štajerskih pivovarjev. Obisk strokovnega sejma „gast 82“ toplo priporočamo.

PAUL ERAT — EDEN NAJBOLJŠIH KOROŠKIH MLADINSKIH SKAKALCEV

S skoki v Bad Bleibergu so se v nedeljo končale letošnje tekme za ELAN-cup. Skupno je bilo na sporedu 7 tekmovanj. Zaključno tekmovanje je BSV Bleiberg izvrstno pripravil in najboljši dneva Harald Arnusch iz Vrbe je dosegel s 45 m nov rekord na tej skakalnici. Tudi Zahomčani so dosegli lepe rezultate. V zaključnih rezultatih ELAN-cupa se vidi, da so se uveljavili najstanovitnejši skakalci, med njimi tudi Paul Erat.

Rezultati:

Otroci II: 1. Heinz Kuttin (Beljak) 37/38 m 184,1 točke; 2. Janko Zwitter (Zahomc) 32/30,5 m 136,6 točke; 3. Niko Zwitter (Zahomc) 32/31 m, 134,8 točke.

Mladina I: 1. Harald Arnusch (Beljak) 44/45 m, 238,2 točke; 2. Paul Erat (Zahomc) 43/42 m, 226,6 točke; 3. Erich Kreuzer (Bleiberg) 42/42 m, 224,7 točke.

Končna uvrstitev ELAN-cupa:

Mladina I: 1. Walter Schwarz (Vrba) 61 točk; 2. Paul Erat (Zahomc) in Manfred Strohmayer, oba 60 točk.

SMUČARSKI POLETI NA KULMU: NEUPER PRVI, WALLNER ŠESTI

Kljub težkim vremenskim okoliščinam so se smučarski poleti na veliki skakalnici v Kulmu na Štajerskem končali brez vsakršnih poškodb skakalcev in z uspehom avstrijskega moštva. Med prvimi 12 je bilo kar šest Avstrijcev.

Predvsem so uspeli skoki domačinu Hubertu Neuperju, ki je bil tudi najboljši turneje. Po dolgem času mu je uspelo biti med najboljšimi. Najbližje mu je prišel še Finec Matti Nykänen, ki je v drugem skoku zaključno konkurenco postavil s 169 m tudi nov rekord skakalnice. Na tretjem mestu sledi mladi Avstrijec Andreas Felder, ki v zadnjih tekmah vedno bolj preseneča, četrti je bil svetovni prvak Armin Kogler, na petem mestu je Norvežan Ole Bremseth. Zahomčan Hanzi Wallner pa tudi v tej sezoni potrjuje, da šteje med najbolj izkušene in najstanovitnejše avstrijske skakalce. Na 10. mestu je v Kulmu bil Manfred Steiner, Korošec Groyer pa na 12. mestu.

PRIREDITVE

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli priredi in vabi na igro

MLADOST PRED SODIŠČEM

(Nizozemska drama v dveh dejanjih — razprava pred sodiščem za mladoletnike)

Avtor: Hans Tiemayex

Prevod: Branko Gombač — Režija: Poldej Zunder

v petek 26. marca 1982 ob 20. uri v farni dvorani v Železni Kapli.

Prisrčno vabljeni!

Odbor

ROŽ, PODJUNA, ZILA

barvni video-film „Koroških kulturnih dnevov v Ljubljani“

Prireditelj: KD „Peter Markovič“

v Rožeku

Kraj: pri Kosi na Ravnah

Čas: sob. 27. marca 1982 ob 19.30 uri

Za uvod prikaz umetniškega dela Petra Markoviča s pomočjo diapozitivov.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku vabi na veseloigro

ŠTUDENTJE SMO

(režija Silvo Ovsenk)

v soboto 20. marca 1982 ob 20. uri

in v dvorani pri Schwarzlu v Pliberku.

Gostujejo igralci SPD „Danica“ iz

Sentvidu v Podjuni.

CELOVEC

Včeraj se je začelo Svetovno prvenstvo v hokeju (skupina B), ki bo trajalo do 27. marca 1982.

SPD „Kočna“ v Svečah prireja

NAPREDOVALNI TEČAJ ZA SLOVENŠČINO

ob petkih ob 18. uri (12 dvojnih ur) v ljudski šoli na Bistrici.

Začetek: 19. marca 1982 ob 18. uri,

hkrati vpisovanje

Vodja tečaja: Tatjana Feinig

Prispevek: 300 šilingov

Slovensko prosvetno društvo „Srce“ v Dobrli vasi vabi na igro

DOMEN

v nedeljo 28. marca 1982 ob 14.30 uri

v kulturnem domu v Dobrli vasi.

Igrajo domači igralci.

Režija: Franci Podrečnik

OBVEŠČAMO VAS

da smo letos pripravili naslednja romanja:

FATIMA: odhod 15. 4., letalo,

4 dni

GRČIJA: po poteh apostola Pavla, odhod 23. 4.,

vlak-avtobus, 8 dni

LURD: odhodi 13. 4., 20. 4. in

11. 5., avtobus, 6 dni

RIM: odhod 10. 5., avtobus, 4 dni

LURD JESENI: odhodi 30. 9. —

2 dni, 1. 10. in 3. 10. — 3 dni,

letalo

Vse informacije, programi in prijave pri Dušno-pastirskem uradu,

Viktringer Ring, 9020 Celovec, ali pri Kompas, turistična agencija,

Ljubljana, Pražakova 4, telefon

061/327/761, tov. Wallas Darinka.

Lutkovna igra

„RINGA, RINGA, RAJA“

Prireditelj: SPD „Kočna“ v Svečah

Kraj: ljudska šola v Svečah

Čas: sobota 20. 3. 1982, ob 15. uri

Gostuje lutkovna skupina SPD „Šmihel“

Komedija

„DAN ODDIHA“

Prireditelj: SPD „Rož“ v St. Jakobu v R. Kraj: Farna dvorana v St. Jakobu v R.

Čas: nedelja, 21. 3. 1982, ob 19.30 uri

Nastopajo: igralci domačega društva

Menjava denarja

Stanje v četrtek 18. marca 1982

Za 100 dinarjev dobite	29.00 šil.
Za 100 dinarjev plačate	34.00 šil.
Za 100 lir dobite	1.27 šil.
Za 100 lir plačate	1.36 šil.
Za 100 mark dobite	693.50 šil.
Za 100 mark plačate	709.80 šil.

Bergkamerad

SUBARU 1800 4WD Kombi
1800 ccm, 82 PS (60 kW)
Normalbenzin, wie jeder
SUBARU.

SUBARU 4WD. Das Allrad-Allwetter-Auto.

Erster und einziger PKW mit Allrad-Überlegenheit.



SUBARU 4WD

Ihr SUBARU-Vertragshändler erwartet Sie zur Probefahrt.

AUTOHAUS TREFF

KLAGENFURT, Villacher Ring 59, Telefon 04222 - 85251.

Werkstätte und Ersatzteile: Villacher Straße 141,

Telefon 04222 - 22281 - 0

Slovenski
VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10

Uredništvo: 9020 Celovec, St. Ruprechtstraße 19/1V, tel. 0 42 22/84 9 24, teleks 42086 sindok a

Uprava: 9020 Celovec, Gasometergasse 10, tel. 0 42 22/32 5 50

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. J. Drava, Celovec-Borovlje